

היכלולא דצדיקיא

לקט אמרים

בעניני דת ודעות מגדולים וצדיקים
שחל היומא דהילולא שלהם בחודש הזה

כ"ק מרן הגה"ק רבי מרדכי חיים זצוק"ל

מסלאנים

נלב"ע י"ב טבת תשי"ד לפ"ק

אשר נתפרסמו בגליונינו "אמונה ודעת" בשנים עברו

וכעת מופיע בקובץ נפרד

חודש טבת תשפ"ד

מערכת "השקפה בדודה"

© כל הזכויות שמורות

הערות והארות בעניני הגליון, והודעת פרטים על שיעורים וחבורות וספרים וכדו', וכמו"כ לתרומות והנצחות

יכולים לשלוח לפאקס: 03-6443567 או לאימעיל: A146556474@gmail.com

וכן אפשר להשאיר הודעות למערכת בטעל. 0747962033

לתרומות והנצחות בחו"ל אפשר להתקשר בטעל:

בארה"ב: 502-4186 (845). בלאנדאן: 075-3507-8220.

במאנטשעסטער: 07835298520. באנטווערפען: 032-4912-81276

ניתן לתרום בכרטיס אשראי ע"י מערכת "נדרים פלוס" בעמדות הפזורות ע"ש "אמונה ודעת"

או ע"י מערכת "נדרים פון" בטעל: 03-7630585 קאוד-5374

או העברה לחשבון בבאנק פאג"י, סניף 188, מ. ח. 105416010, ע"ש ליבוביץ לציין עבור "אמונה"

הגליון החודשי "אמונה ודעת" מופץ בעזהשי"ת באלפי העתקות

בערי ארה"ק: ירושלים, בית שמש, בני ברק, וצפת, ומודיעין עילית. ובחו"ל: בארה"ב, בקאנאדא, ובענגלאנד, כ"י.

הגליונות ניתן להשיג:

ירושלים: 05484-85560 | בית שמש: 05832-44306 | בני ברק: 05331-27056 |

צפת: 0527698687 | מודיעין עילית: 052769868

החפץ להיכנס לרשימת מקבלי הגליון מידי חודש נא לשלוח "בקשה"

לאימעיל אדרעס a146556474@gmail.com

ב"ק מרן הגה"ק רבי מרדכי חיים מסלאנים זצוק"ל

נלב"ע י"ב טבת תשי"ד לפ"ק

נולד בראש חודש תמוז תרכ"ח לאביו הר"צ ר' יהודה לייב קאסטילאניץ זצ"ל מאריות שבחבורה חסידי סלאנים, בנו של הגה"ח ר' דוב בער זצ"ל דיין ומו"צ בסלאנים, ואמו היתה בת רבי מרדכי חיים ז"ל אחי כ"ק מרן אדמו"ר בעל יסוד העבודה מסלאנים זי"ע, כשנולד רצה אביו לקרותו מרדכי חיים על שם אבי אמו, אך הואיל שנפטר בצעירותו, שאל אביו בעצת רבו בעל יסוד העבודה זי"ע, אמר לו: תוכל לקרוא לו בשם מרדכי חיים, בשם מרדכי תכון על שמו של הס"ק מלעכוויטש זי"ע, ואח"כ יאזי סתם אגוטע זאך... בהיותו כבן שש נתלווה אל אביו כשביקר בהיכל רבו היסוד"ע, והילד סירב לקבל פרוסת עוגה, האב הצטער על סירובו של הילד, אך היסוד"ע הרגיעו באומרו "ילד פיקח הוא, אינו אוהב מיני מתיקה". וכך עד זקנה ושיבה, מאס בכל סוגי מיני מתיקה. ובעת קבלת ברכת פרידה בטרם נסיעתם לארץ ישראל, פנה אליו היסוד העבודה ואמר לו: "ראה נא בני, חובה היא לזכור את הבורא יתברך בכל עת אבל לכל הפחות תשגיח על כך, שלא תעבור עליך רבע שעה שלא תזכר בו יתברך". [שמונים שנה עברו מאז, והגה"ח רבי אהרן לוריא זצ"ל נכנס בדחילו ורחימו למעונו של הרמ"ח זי"ע, היה זה ביום הפורים, מצאו יושב בדבקות, בעצימת עינים, ואומר: "כרוך השם איך האב קיינמאהל נישט פארגעסין פון רבוש"ע" (מעולם לא הסתית דעתי מהבורא יתברך) פקח עיניו וראה את רבי אהרן לנגדו, אמר: כך הורני היסוד העבודה, וכך קיימתי].

בשנת תרל"ה עלה יחד עם אביו הר"ל להשתקע בארץ ישראל והתיישב בעיה"ק טבריא. בהגיעו לפרקו ושמו הטוב הולך לפניו כשקדן וחריף טובא, לקחו הר"ח רבי אליעזר כ"ץ ז"ל מייקרי וחשובי צפת מגזע היחס נכד בן אחר בן לבעל "הסמיכת חכמים" זי"ע כחתן לבתו, רמ"ח עבר מטבריא לגור בצפת סמוך על שולחן חותנו, ולמעשה לא מצא אפילו בקושי כדי מחיית עצמו, והיה הרמ"ח עמל בתורה מתוך עוני ודחק וקבלת יסורים, אסונות קשים רח"ל תכפו ובאו על ביתו שהיה במבור בילדים, שמונה מילדיו הרכים גוועו מתוך חלאים וחולשה עקב מחסור במזון, אך הוא קיבל דין שמים באהבה ולא הר"ח ח"ו אחרי מידותיו של הקב"ה, ויסורין של אהבה היו שלא היה בהם ביטול תורה, ואדרבה היה מוסיף תורה לתורתו, וקדושה לקדושתו, דבקותו בלימוד התורה היתה אז למעלה מכח ושכל אנושי, לימים כשדיבר על תקופה קשה זו, העיד על עצמו כי לולא תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי חלילה. צפת בימים ההם היתה עיר מלאכה חכמים וסופרים, שמונים בתי כנסיות ובתי מדרשות היו בה, ותמיד מלאים היו מפה לפה, ובין חכמי התורה המובהקים שבה בלטה דמותו של מרן הרמ"ח ז"ל אשר פתח בה ישיבה לבחורים צעירים בשם "אשל אברהם" ע"ש הר"ק רבי אברהם דוב מאווריטש זי"ע בעמ"ח ספה"ק "בת עין" ומנו"כ בעיה"ק צפת"ו, והעמיד שם תלמידים הרבה, אחד מאותם התלמידים שיצקו מים על ידיו בעת ההיא, התפרסם כרבות השנים כאחד וצדיקי הדור ה"ה הגאון הצדיק רבי משה קליערס זצוק"ל אב"ד ור"מ בעיה"ק טבריא מח"ס "תורת הארץ", הרמ"ח שם עיניו לטובה ודיבר בו נכבדות על אחותו מרת דבורה ע"ה, היו לו עוד תלמידים מצוינים אשר קנו מפיו תורה הרבה, ובהדרגתו נתגדלו וכיהנו כראשי מתיבתות בתפוצות ישראל, כן ניהל שם חבורת אברכים ויראי ה' שדבקו בו והתהלכו לאורו. בצפת מצא את אשר ביקשה נפשו לקנות ולהוסיף דעת וחכמה, והיה מתאבק בעפר רגליהם של גדולי תורה ויראה, חסידים ואנשי מעשה ועובדי ה' באמת. דלה מבארם של זקני צפת ת"ו ביניהם היו אנשים גדולים רמי מעלה צדיקים וטהורים, שכל רז לא אניס להו, ובמיוחד התקרב שם להר"ק רבי דוד מלובין זצ"ל, תלמידו המובהק של הר"ק רבי שמואל מקאמינקא זי"ע, והר"ק רבי נחום ממקארוב זי"ע, כמו"כ כיתת רבי דוד את רגליו לרבים מגדולי וצדיקי דורו דוד דעה שהחשיבוהו וכיבדוהו כרום ערכו, במיוחד נתקרב אל הר"ק מרוזשין זי"ע שהחשיבו עד למאוד, וזכה לקבל ממנו דברי הדרכה בדברים העומדים ברומו של עולם שרק יחידים זכו לכך. הרמ"ח נתקשר אליו בקשר אמין וחזק וכל ימיו היה מרן הרמ"ח ז"ל מעביר ומנחיל לשומעי לקחו מאמרותיו וסיפוריו והדרכותיו את אשר קיבל מלוא חפניים מרבו הר"ק רבי דוד זי"ע א."

בשנת תר"ס אחרי שהיה כבר מלא וגדוש בתורה ועבודה קם ונסע לסלאנים להסתופף בצל כ"ק מרן אדמו"ר הר"ק ר' שמואל מסלאנים זי"ע, כשנתים ימים ישב בחצר הקודש, שם זכה לקרבה מיוחדת מאת כ"ק מרן אדמו"ר מהר"ש מסלאנים זי"ע בהכירו בסגולותיו המיוחדות, אף הביע משאלות לבו שהרמ"ח יכתוב את הדא"ח שהוא משמיע בשולחנותיו, כדרך שכתב אביו הר"צ הר"ל את יחודיו זקינו בעל יסוד העבודה, ע"פ בקשת רבו מהר"ש זי"ע קבע אז שיעור עם בנו הצעיר מוהר"א זי"ע בעל בית אברהם שהיה לימים ממלא מקום אביו בבראנאוויטש, ואשר מאז ראה את עצמו כל ימיו לתלמידו, בין הרמ"ח ז"ל וכ"ק אדמו"ר מוהר"א נוצר אז קשר נפשי מיוחד במינו שנמשך גם לאחר שובו לארה"ק ע"י חילופי מכתבים [חלקים נדפסו בסוף ספר מאמר מרדכי], ובאופן מיוחד בעת שני ביקוריו בארה"ק. גם בחצר הקודש בסלאנים לא שינה

מסדר יומו הקבוע, פומיה לא פסק מגירסא אף כשנמצא בקהל חסידים ובקרבת הרבי, וכן דבק ברבו אדמו"ר מוהר"ש מסלאנים זי"ע בלא שיוור ולא מש מתוך האוהל, ולעומתו היה רבו מוסר לו דברים נשגבים שלא היו נחלת הכלל. כמו"כ נתלווה אליו בנסיעותיו הרבות לאסוף את שקלי הקודש עבור כולל רייסין בארה"ק, כדרכו, ניצל נסיעות אלו להתוודע לזקני העדה במקומות מושבותיהם ולשמוע מפייהם זכרונות חיים ואמרות טהורות מחצרות הקודש בסלאנים ובקאברין ולמעלה בקודש, ושמר דבריהם בזכרונם שהיה כבור סיד, ולימים הנחילים לדורות. ושם התקשר בקשר אמיץ עם הרה"ק הגה"צ רבי משה מידנער זצ"ל נכד הרה"ק בעל היסוד זי"ע. כשנתים ימים ישב בחצר הקודש שם מצא וספג את אשר אוותה נפשו והרווח את צמאונו, ושם לצפת לשיבתו, וכפי שכתב לרעו רבי משה "כי עבודה גדולה עלי, כי לומד אני עם אברכים נערים כולם בני מצוות משלשה עשר ומעלה, וצריך לזה הן בריאות הגוף והן זירוז הנפש בדעה נכונה וצלולה, והגם שהש"ת חונן ונותן, והשומע מעט משמיעין אותו הרבה, אכן צריך גבורה לקיים ולעשות מה שמשמיעין לו". ואכן היה הולך ומתעלה מיום ליום בתורה ועבודה, אבל לעומת זה העולם הולך ויורד ומתדרדר מיום ליום, חלוצים פורקי עול עלו לארץ הקודש, עזי נפש שנרדפו ברוסלאנד ממשטרת הצאר, נמלטו על נפשם והגיעו כאן להטיף ארסם, ונמצאו להם פטרוניס בדמות המוסדות הלאומיים הכופרים, המשופעים בממון, ומשפתי הפעולה הפשפפיים, והפוסחים על שני הסעיפים, חרדי צפת לא השכילו לעמוד כנגדם כחומה בצורה, ומבצרי החינוך נפלו לידם, המזרחי שילמה את שכר המורים, ועד מהרה היה חינוך למעורב, אנשי הוועד הלאומי שילמו את שכר הרבנים, וכפו עליהם שיסבלו וישתקו לנוכח חילולי שבת ופירצות חומות הדת, הרמ"ח זי"ע לא היה יכול לשאת זאת, ובערך בשנת תר"ע פעל כחוראת הרמב"ם שספרו שגור היה על לשונו: "אם היה במקום שמנהגיו רעים ואין אנשי הולכים בדרך ישרה, ילך למקום שאנשי צדיקים ונוהגים בדרך טובים" (הלכות דעות רפ"ו), נטל את משפחתו ושם לטבריא, שברבנותה כיהן גיסו הגה"צ רבי משה קליערס זצ"ל שישד בה את ישיבת אור תורה, וביחד עמדו בראש מערכות היהדות וחיזקו את בדקי הדת בעיר, הוא אף נענה לבקשת גיסו האב"ד לכהן כדיין ולפסוק שאלות כדי להקל מעליו את העול ושיאז אפסר לו להתמסר לשיעבה ביתר שאת, הרמ"ח הסכים לכך שלא ע"מ לקבל פרס, וכל פרנסתו על דמי החלוקה המצומצמים, וכך נודע בכינויו "רבי מאטיל דיין". בנוסף לזה התמנה באותם השנים ע"י כ"ק אדמו"ר מהר"ש מסלאנים זי"ע להיות ממונה על כולל רייסין, מינוי שהיה מאז ומקדם נחלת בני עליה בלבד, בה כיהן בהנהגת הכולל ביחד עם זקני העדה הרה"צ רבי נח וויינבערג זלה"ה והרה"צ רבי מתת' סאנדבערג זלה"ה.

הרמ"ח שקד על תלמודו וימם ולילה, בכל קניני התורה, במיעוט תענוג ובמיעוט שיחה ובמיעוט שינה ובמיעוט שחוק, באימה ובריאה בענוה בשמחה ובטהרה, התמדתו הנפלאה יצאה מדרך הטבע, והיה מסוגל ללמוד יום יום בציציות כשהוא מפסיק באמצע לתפילה בלבד, וכל רגע ורגע היה חשוב ויקר אצלו לא פסק פומיה מגירסא באורייתא, והיה מואס בכל עניני וקניני העולם הזה, ישן מעט, וכמעט ולא אכל כי אם כפי ההכרח, תפילתו אף שהיתה בלהט פנימי אשר כבש בקרבו, הרי לעיתים לא היה מסוגל להסתיר את סערת נפשו בעת עמדו בתפילה נוכח פני ה', הוא מתאמץ בכל כוחותיו לא להשמיע קולו ולא לעשות שום תנועה אך הדבר לא עלה בידו, וכל כולו להבת שלהבת, ונשמע קולו זועק ממעמקי נפשו "לתקן עולם במלכות שד"י", והיה הקול בוקע לשמי רום המזעזעת כל גימ' הלב, כגדלו בתורה ועבודה כך גם בגמ"ח היה מכניס אורחים, גומל חסד עם עניים וחולים, והיה אביהם של אלמנות ויתומים ושוברי לב שהיו בראש דאגתו ודאגת המסורס. ביתו ולבו היו פתוחים בעדם לרווחה, לקשי רוח ומרי נפש היה מתמסר בכל לב ונפש, היה מקשיב להם בתשומת לב מיוחדת במינה, ובהארת פנים, היה מרגיעם ומדבר על לבם, ואף שהדבר עלה בידו במאמץ רב, שכן מטבע הדברים הדבר גוזל הרבה זמן וזמנו היה לו יקר מפי, בכל זאת היה מקרבם במאור פנים באופן מיוחד, ורק מעטים ממקורביו יודעים על פעולותיו המרובות בענינים אלו, וישנם דברים שלא יודעו לעולם, כי אף שהיה מהמיוחדים שבדור במידת אהבת ישראל הרי הכל נעשה בהסתרה והנעת לבת בלתי לה לבדו. מעונו הדל בעיר העתיקה היה בית ועד לחכמים וחסידים, כל מבקש השם בא הנה, מי ללמוד, מי לבקש עצה ותושיה, מי לשמוע סיפורי צדיקים, כי גדול היה כוחו בסיפורי צדיקים, לא כסיפורי מעשיות בעלמא, אלא כאחת מעבודות המופלאות שבמקדש. פרנסי הקהל כטבריא באו לשאול בעצתו במילי דמתא, שאע"פ שהיה משוטט בגבוהים, לא היה תלוש מן המציאות שחי בקרבה, ובכן יודע היטב להשיב מלחמה השערה כנגד שועלים מחבלים כרמים כרם ה', והיו בעלי בתים בתוך המחנה שדרכו היה נראית בעיניהם קיצונית מדי, אך נזהרו לכל יכוו בגחלתו, שכן עדים היו לאמירתו של רבם הגדול הגה"צ רבי משה זצ"ל "זההרו בכבודו של רבי מאטיל ובתורתו כי הוא משיירי כנסת הגדולה". ועוד העיד שבכל עיר טבריא וצפת "אין עוד כמותו בתורה ויראה". במעונו הדל בקרוהו רבים מגדולי ישראל שבאו לנוח בעיר טבריא ולהתפלל על קברי הצדיקים הרבים הטמונים וספונים בה ובסביבותיה, בהזדמנויות אלו היה מתוודע להם, ועם הרבה מהם יצר קשרים מיוחדים.

התקשרותו אל רביה"ק זי"ע היתה מופלא ביותר ונעתיק בזה כמה חלקים מתוך דברי בנו יחידו הרה"ח ר' יודל ז"ל (בשיחתו אל מכת"ע "העדה" נדפס בגליון "דורות" ויגש תש"ע) ואלו דבריו: אבי זצ"ל החשיב את עצמו כ"חסיד" לכל דבר של רביה"ק מסאטמאר זי"ע, ועמד לפניו כעבדיה קמיה מריה. וכל כך למה, הלא כל מי שהכיר את אבי זצ"ל יודע שהוא לא היה בכלל מאותו סוג האנשים שהסתובבו והסתופפו בחצרות הרבנים והאדמו"רים, אדרבא, מקור מוצאו היתה המדינת "ליטא" ומעולם לא ירד כמעט על מפתן איזה אדמו"ר, מלבד אדמו"ר בית סלאנים, שזה בעצם היה דרכם של חסידות סלאנים בכלל, שזולת רבם ומאורם אשר תחת צילם וחסותם התדבקו ברמ"ח אבריהם ושם"ה גידיהם אין להם עוד רבי ומנהיג אחר. התשובה לכך נמצאת בקדושו של הרה"ק מסאטמאר זי"ע, כי כאשר נפגש אבי זצ"ל עם רביה"ק מסאטמאר זי"ע לראשונה, בביקורו הראשון בארה"ק בשנת תרצ"ב, תיכף חש והרגיש ששונה אדמו"ר זה משאר אדמו"רי החסידות וכי איש קדוש עובר עליו. כל צדיקי ואדמו"רי החסידות בעיקר המה עסוקים בעבודת הקודש, בתפילותיהם, לקבל את המון החסידים הצובאים על פתחיהם לבקש עצות בעבודת ה', לפעול דבר ישועה ורחמים, וכו' וכו', אולם אצל רביה"ק מסאטמאר זי"ע ראה והכיר כי למרות עבודת הקודש שעורך מדי יום ביום כ"ד שעות ביום, מ"מ תורתו מתברכת ומשתמרת באופן נפלא מבהיל על הרעיון. הוא השתומם מול גאונו החריפה ובקיאיות המבהילה כנאון הגאונים, ודבר זה הוציא אותו מגדרו עד שהחשיב את עצמו כחסיד. הפגישה הראשונה היה בעיר הקודש מירון ת"ו. רביה"ק מסאטמאר

ז"ע שהה אז במירון לערך שבוע שלם, בצוותא עם חבריא קדישא מנקיי הדעת שבירושלים שלקחו חבל במסע הקודש. וגם אבי זצ"ל שהתגורר בטבריא ושמע מהתפעלותו של דודי הגה"ק ר' משה קליערס זצ"ל רבה של טבריא מגדולתו וקדושתו של רביה"ק ז"ע נסע למירון לימים אחדים להיווכח בעצמו על ערכו הרם של הרב מקראלי.

ביום אחד לאחר תפילת שחרית, כל החבריא הקדושה הלכו למקום האכסניא לסעוד פת שחרית, ורק רבינו נשאר על מקומו בהיכל הרשב"י לבוש טבילין ותפילין ומעיין באיזה ספר. אבי זצ"ל נכנס בהיכל הציון של רבי אלעזר בן הרשב"י ללמוד בצוותא עם ידידו הרה"ח ר' אברהם אשכנזי זצ"ל, ואני שהייתי ילד קטן הסתובבתי אנה ואנה למרגלות אבי זצ"ל. אבי זצ"ל קרא אותי ואמר לי כדברים האלה: הקשב ושמע בהיכל הרשב"י נמצא כעת איש צדיק וקדוש, עמוד ממוול, ותסתכל היטב על צורתו הקדושה ולא תזוז משם עד אשר יעזוב את המערה, ולאחר מכן איטיב אותך ואתן לך חצי שילינג [מטבע דא]... שם במירון שוחח הרבה אבי זצ"ל עם רבינו בדברי תורה בכל מקצועות התורה, ומדי דברו אתו השתומם למראית עינו מול בקיאותו הנפלאה והנוראה של רבינו אשר לא הניח דבר קטן כגדול בש"ס ופוסקים אשר לא שלט עליהם בידיעה מרובה ונפלאה. עוד גם זאת, באחד מימי שהותם במירון, הרצה רבינו שיעור בבנין המושב זקנים "בר יוחאי" לפני כל משתתפי מסע הקודש, בסוגית "שמא יעבירונו", מאחר והיה סמוך ליו"ט ראש השנה. במשך השיעור מלפל הרבה אבי זצ"ל עם רבינו.

בשנת תש"ו כשהתגורר רביה"ק מסאטמאר בפעיה"ק התמשך ייחסייהם וידידותם, בשנה ההוא כבר התגורר גם אבי זצ"ל בירושלים, וכשנתוודע מביאתו של רבינו לארץ אחרי צאתו מגיא ההריגה, שמחתו פרצה כל גבולות. אבי זצ"ל הלך לקבל את פני רבינו בימים הראשונים שדרכו כפות רגלו על אדמת ארץ הקודש. כשנכנס אבי לבית רבינו עמד רבינו אצל הארון הספרים להוציא גמ', ולאחרי רגעים ספורים כאשר הסיב רבינו את פניו והבחין באבי זצ"ל, רץ לקראת אבי ובהתרגשות עצומה הכריז: אה, רבי מאטל, "ברוך הבא רבי מאטל"... רבינו תפס בידיו של אבי בחביבות יתירה, בשמחה ובחדוות למעלה מן המשווע... אבי זצ"ל קיים אז מה שאמרו חז"ל המביא דורון לתלמיד חכם, והביא לרבינו מתנה מיוחדת שסידר בעצמו, סל יפה משוור בענפי דקלים [לרמז על שם משפחתו של רבינו ועל צדקתו - צדיק כתמר], ובתוכו היו מונחים פירות של ארץ ישראל, אפרסמונים, ותמרים, וכו', גם היתה שם "קוישיקל" קטנה שזורה מעלי הלולב, ובתוכה בשמים. רבינו נהנה מאוד מהמתנה הנכבדה שהביא אבי לכבודו, וסיפר לו אז הסיפור הידוע עם זקינו הישמח משה... ואח"כ נענה רבינו לאבי, הלא אתה גם המביא וגם השולח, ואי"כ בוודאי שזהו ביכורים. אח"כ הריח רבינו מן הבשמים, ונענה: אה, פון אייער דורון גייט באמת א ריח ביכורים [מדורון שלכם אכן באמת יוצא ריח ביכורים]. גם בימות החול הפשוטים אירע לא פעם שאבי עזב את הישיבה והלך לראות בעבודת תפילתו של רבינו, ועמד שם מרישא עד גמירא. ומי מדבר בשב"ק שאז היה אבי זצ"ל רגיל לילך מיד בגמרו להתפלל תפילת שחרית אל עבר בית מדרשו של רבינו (שנמצא אז ברח' שערי פינה פינת מאה שערים - כהיום אולמי שערי שמחה) והעמיד את עצמו אצל רבינו לשמוע אל הרינה ואל התפילה. וכ"ש בימים המקודשים שאז היתה עבודתו של רבינו למעלה מהשגתו השתתף אבי זצ"ל בתפילותיו של רבינו. ראש השנה של שנה ההוא, שנת תש"ו, היתה ראש השנה שחל בשבת. אבי התפלל בסלאנים, ואין מן הצורך לתאר בפניכם האין נראתה תפילת ראש השנה בסלאנים בכלל, והאין נראתה עבודת הקודש של אבי זצ"ל ביום זה בפרט, כשגמרו להתפלל תפילת המוספין היה אבי זצ"ל באפיסת הכוחות מפאת עבודתו הקודש במשך היום, והיה ניכר על פניו כי חולש איתרא תקף אותו. אך מה מאוד השתוממתי כשאף גמרו להתפלל פנה אלי אבי זצ"ל וגם פנה לידידו הרה"ח ר' מיכל אהרן וויינבערג זצ"ל (בנו של הרה"ח ר' יוסף זצ"ל נכד היסוד"ע - ואביו של להבח"ח כ"ק האדמו"ר מסלאנים שליט"א) ואמר לנו: "מיר גייען אריבער הערן דעם סאטמאר'ער רב'ס דאווענען"... [הבה נלך לשמוע אל הרנה ואל התפילה של הרב מסאטמאר]. ואכן טרם שהלכנו הביתה לסיים את התענית תיכף עברנו לבית מדרשו של רבינו, כשהגענו אחז רבינו בתפילת המוספין, אבי נשאר לשמוע כל התפילה שהתפלל רבינו לפני התיבה שנקבו וירדו לחדרי בטן. זכינו לשמוע אז "ותננה תוקף" של רבינו, אין לתאר ואין לשער באיזה השתפכות הנפש אמרו רבינו, כמו כן כשאמר רבינו המלכיות זכרונות שופרות היה בלבת אש נורא נוראות, ואבי זצ"ל עמד כל הזמן כשדמעות יורדים מריסי עיניו. כשגמר רבינו תפילת מוסף נענה אבי זצ"ל ואמר "ערשט איצט האבן מיר געהאט מלכיות, זכרונות, שופרות"... [עכשיו היה לנו נלכון מלכיות זכרונות שופרות...]. ואז הלך אבי לביתו לסעוד את סעודת שבת ויו"ט.

כן בימי חול המועד סוכות הלך אבי מדי יום לראות עבודת הנענועים של רבינו. העמיד עצמו אצל רבינו [אגב אורחא: אבי לא הסכים אף פעם לישוב בשולחן המזרח, כי היה ממאס בזה בתכלית המיאוס, הפעם היחידה היה שאכן הסכים לזה, ואף רץ מעצמו אל עברו, היתה, כשהלך לראות עבודתו הקודש של רבינו אז הלך מעצמו ישר אל שולחן המזרח בכדי שיוכל לראות ולהתבונן מקרוב בעבודת הקודש של רבינו], והביט בפניו מתחילת אמירת ההלל ועד גמירא. ובשעה שעבד רבינו את עבודתו הק' עם הארבע מינים שהיה כידוע בהתלהבות נוראה מאוד, ביחודא שלים ככוונות למעלה מבינתו והשגתו, וכל הקהל שרו בהתלהבות ה"נענועים ניגון" המקובל בבית סאטמאר, התרגש אבי זצ"ל עד מאוד ופרץ בבכי. באחד מימות חול המועד, התבטא רבינו לאחר עבודת הנענועים של רבינו בהתרגשות עצומה, וכה אמר: "א יודיש! ער קלעטערט זייער הויך, און ער קען אזוי לאנג האלטן קאפ"... [פלא וחיידוש, הוא מטפס ועולה למעלה למעלה ואינו מסיח דעת כלל כל הזמן מהיחודים והכוונות]. אבי היה הרבה פעמים בבית רבינו, הוא לא היה שם פנים חדשות כלל, בפרט שרבינו לא היה בקי בהריאות שאז ערך שולחנותיו הק' בביתו אז הלך הרבה אבי זצ"ל לביתו של רבינו, שהיה ברח' בית ישראל (כהיום רח' אלי ראם 6). מעמד נרגש אחד, יחידה במינה, חרוטה היטב בזכרוני, שזו היתה ביום כ"א כסליו, יום הצלת מרן ז"ע. וכך היו פני הדברים: ביום כ' כסליו תש"ו, נכנס לבית אבי זצ"ל הרה"ח ר' יוסף אשכנזי זצ"ל משב"ק, ומסר לאבי שרבינו שלח אותו להזמין אותו במיוחד לסעודת סיום הש"ס וסעודת הוראה שרבינו יערוך ביום המחרת. אבי מורי זצ"ל התפעל מאוד מהזמנת כבוד הלזה, כי זה פעם הראשונה שרבינו מזמין במיוחד לביתו. הן אמת שאבי זצ"ל היה רגיל לילך לבית רבינו ולבית מדרשו לשמוע אל הרנה ואל התפילה ולחזות עבודתו בקודש, כידוע ומפורסם, אך מעולם לא הזמין מרן ז"ע על כך, אלא הוא בעצמו הלך והסתופף בצלו הק' של רבינו, וע"כ היה בעיניו תמיהה מחד ושמחה מאידך, על שרבינו הזמין במיוחד לשמחה שעורך בביתו. ואכן ביום המחרת, כ"א כסליו, הלכתי בצוותא חדה עם אמו"ר זצ"ל לביתו של רבינו בשעה המיועד, ויהי אך כשדרך אבי זצ"ל על מפתן דלתו של רבינו, הלך רבינו לקראתו וקיבלו בשמחה עצומה, התעלסו באהבים, ורבינו כיבדו לישוב לידו בראש השולחן.

הרמ"ח עשה ככל יכלתו לעכב את הירידה, והפעיל את תלמידיו האברכים והמריצם לעסקנות בשמירת חומות הדת והחינוך הטהור, עמד בקשר הדוק עם גדולי העדות האחרות וחיזק ידי הרב הספרדי והמריצו שיפעל בכח כוחו, אך משנוכח שהסדקים נפערו והחומות נפרצו, שב וקיים בעצמו את הוראת הרמב"ם, וכשם שבשנת עת"ר עקר מצפת לטבריא, כך עקר ממנה בשנת תרצ"ז ועבר לירושלים, לחיות בקרב שומרי חומותיה ונטורי קרתא, בשטיבל אותו יסד כ"ק האדמו"ר מהר"א מבראנאוויטש זי"ע א"ק בע מקום תפילתו, ומאז רוחו וצביונו של בית המדרש עמדו תחת קרני השפעתו של הרמ"ח זי"ע, בין כתלי ביהמ"ד התקיימו גם התוועדותיו הבלתי נשכחות עם החסידים בקדושה רבא, ובהזדמנויות אחרות שרישומן נותרו חקוקים עד היום בלב בני הדור הזכו להיות נוכחים בהם ולטעום מנועם צוף אמנותיו וסיפוריו הק' שהשמיע בהם, ביתו היתה אכסניא של תורה והתחלפו משמרות של תלמידים ושיעורי תורה מאשמורת הבוקר עד קרוב לחצות הלילה, ובעיקר התאמץ לאסוף את הילדים תינוקות של בית רבן, והשקיע בהם רוב כוחו לחנכם ולהמריצם ולעודדם לשנן עמהם את התרי"ג מצוות בע"פ, וכן למד עמהם רמב"ם, והיה כאשר בא מישוהו לשאול עצה ותושיה ולשמוע מילי דחסידותא, הורה לו שילמד תחילה דף גמ' או פרק רמב"ם ורק לאחר מכן פנה למשאלותיו.

לאחר המלחמה הנוראה כאשר נהרג על קידוש ה' אדמו"ר הרה"ק מהרשד"י מסלאנים זי"ע עם רוב מנין ובנין של עדת חסידי סלאנים בחול"ל ה"ד, המחנה הנשאר לפליטה העדה הק' שבא"י, נתנו עיניהם במרן הרמ"ח זי"ע גדול העדה, משיירי כנסת הגדולה, להטיל עליו את עול הנהגת העדה, אך הוא ברוב ענוותנותו לא ראה את עצמו ראוי לאותו איצטלא וסירב בכל תוקף, אך כאשר חזקו עליו הפצרות חשובי חסידי סלאנים לבל תשאר עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה ושלל את תפקיד החבילה חלילה, נכמרו רחמיו על הציבור, והסכים לקבל עליו את עול ההנהגה, אך מתוך כוונה טהורה לרומם מעמדם ומצבם הרוחני של כלל העדה. וע"כ לא הסכים בשו"א להזדקק לגינוני נשיאות כנהוג אצל אדמו"רים, רק בשבתות כשישב והתוועד עם הציבור בקדושה רבא אחר התפילה, אחרי שלמדו תחילה איזה מאמר מספר "יסוד העבודה" או "בת עין" להרה"ק מאוורייטש זי"ע, אז נהג לשאת מדברותיו בכבשונה של חסידות, כשהוא מתבל אמוריו בסיפורים נפלאים ששמע מצדיקים מדורות קדמונים, והיה מלהיב ומנשא את הציבור בדיבוריו הק' למדריגה עילאית. הוא ביקש שלא לחלוק לו כבוד, אלא שינהגו כמו שנהגו עד כה, שנשאר "גוטע ברידער", חברים נאמנים, אל תעשו ממני "דוב", כשבא לפניו אברך ואמר בהכנעה "רבי" הראה על הרמב"ם הפתוח לפניו ואמר "הוא הרבי, אני רק הגבאי". כשהוציא לאור קונטרסו "מאמר מרדכי", כשנה לאחר הכתרתו, הורה למדפיס לכתוב בשער "מי שקורא לי רבי או אדמו"ר, איני מוחל לו בזה ובבא", אך גם ללא התואר "רבי" היו החסידים קשורים אליו בלז"ג, וכאשר נזקק אחד מהחסידים לישועה והיה חפץ בברכתו או בעצתו, היה שומה עליו שלא יעשה זאת כדרך חסיד הפונה לרבו, והיו מתחכמים אנשי הפונים אליו באמרו שבאו אליו בתורת ידיד הטוב והנאמן, ואכן ברכותיו פעלו ועצותיו הועילו, וסיפורי מופת רבים היו מתהלכים בין החסידים, על רוח"ק גלויה שראו אצלו.

גם בשנותיו האחרונות כשכוחותיו אזלו קיים בעצמו והגית בו יומם ולילה, ואף כשנפל למשכב כשנה לפני פטירתו והיה חולה מסוכן לא פסיק פומיה מגירסא, דבר פלא ראו בפנקס רשימותיו, בו רשם ביום י"ב טבת תשי"ג, שנה לפני פטירתו, נענתי משנתי עם הפוסק "מה רב טובך אשר צפנת ליראך". כשנה אח"כ בהיותו בגיל שמונים ושש שנים בהם האיר את העולם באור של תורה ותפילה, באור של קדושה וטהרה ועבודת ה' רצופה, עלה ונתעלה לשמי רום וכתבה המנורה הטהורה ביום עש"ק פר' ויחי י"ב טבת תשי"ד, ונחשך העולם מאור זיוו הגדול והטהור זיעועכ"א. [ע"פ ספר מאמר מרדכי].

חלק א' - על הציונים והציונות / חלק ב' - על המזרחי והרבנות הציונית / חלק ג' - בחובת התבדלות ומחאה

חלק א' - על הציונים והציונות

מכל מלחמת שבעים אומות, והסכנה מרשעי ישראל שחללו כל קודש מִיִּשְׂרָאֵל, והנהגתם בסדר הממשלה שנעשו אפוסטרופסים שלנו, הוא יותר סכנה, כי הם ובניהם הם הצוררי ישראל.

והנה עצתי עתה, שאתה ובניך כשבאים בתחילת הלילה אחר ערבית, ובין מנחה למעריב, תלמדו גמ' בבית הכנסת בין מנחה למעריב, ואחר מעריב בבית, ולא תפסיקו אז במילי דעלמא ותְּשַׁמְעוּ בביתו קול תורה.

להמנע מקריאת מכתבי עת המשבשים דעת האדם

ולהמנע מקריאת העיתים [היינו כתבי עת], כי הם המשבשים דעת האדם, וכל דבריהם הם ולא להזכיר בשם ה'.

מכתב חיוזק בעת המאורעות בטבריא

בעזה"ה

דבר הפחדים, עתה יכולים אנו להבין כי רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, ושוא שקד שומר, אשר חשבתם שהמקום שדרתם שם היה יותר מסוכן, הנכם רואים שבתוך העיר הישנה שהיתה דחוקה הרבה ואצל בתי הכנסיות שדרתם לא נפקד איש, כי רז"ל אמרו (ברכות ז' ע"ב) הקובע מקום לתפילתו אויביו נופלים תחתיו,...

הסכנה מהציונים הוא סכנה יותר מכל מלחמת שבעים

אומות

עכ"פ תדעו בני, שהסכנה מהילדים והילדות שהולכים חשופי שוק וזרוע ושינו ממנהג אבותם, הוא יותר סכנה

כרוז שפרסם אודות חגיגת "חג המסורת" ב"ד אייר בציון רבי מאיר בעל הנס

... וכבר כתבנו והארכנו בשנה שעברה להחכמים שיטטלו, והיתה התשובה מאיזה מהם שכבר עשו ההכנה לזה ואי אפשר שיטטלו, אבל מאז ועד עתה כבר יש להם לזכור ולבטל המנהג הזה מכל וכל, ולא יעברו על כל תוסף בחג הבדוי הזה שקראו להם הבריונים החג המסורתי, הוא באמת החג המסורסי, שהוא מסורס מדעת החכמים והמבינים.

המצב של ראשי הדור בזמנינו בעוה"ר

רק שהם מקיימים היו שריה כאילים, ראש של זה בצד זנבו של זה, שכשזנב של אחד מהם רוצה, הראש שותק, לכן בכל צרה סבלו הזקנים עם העוברים, לכן כהיום הננו מוחים בהחג הזה ובסדר הזה ומגלים דעתנו בזה שלא כאלה חלק יעקב, ושולם על ישראל.

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש סי' ע"ז)

מאמר התבוננות על המצב בארץ ישראל והוא מאמר "שלשה עולמות"

שלשה דברים צריכים העם לידע:

א' לידע ענין החיים אשר עומדים כעת, בין עניני הדת בין עניני הדרך ארץ. בצפת המנהג שאחר שמקברין את גוף האדם, ויש לנו קבלה שהנפש יכולה להיות בעולם התווה, שלא תדע אם היא מתה, מדברים אליו ואומרים לו אל תטעה את עצמך ותדע שמת אתה ולא חי, וכך אומרים לו שלוש פעמים, כך אנחנו מוכרחים להודיע לעם על איזה מעמד הם עומדים בתורה ובדרך ארץ. שנית צריכים להודיעם מה הסיבה שגרמה לזה. שלישית, ליתן לב ולהתבונן התיקון לזה.

מתחילה היו הטערקין שולטים בארץ וכיבדו התורה ושומריה ואח"כ התחילו הציונים להסית ולהדיח את ישראל

המעמד שאנחנו עומדים בכאן בארץ הקד', המעמד גרוע מאוד, העם היושבים בה שהגיעו לשנים, ראו שלוש עולמות, מתחילה היה ממשלת התורכי בא"י ופקידים ערבים, ולא התערבו בעניני דת ישראל כלל, והיו מכבדים מאוד את התורה, ובנגלה שלהם היו דברים טובים מאוד, שאסרו להם השכרות והיו שומרים את בנותיהם ואת נשותיהם מזנות, אם כידוע שהם אנשים פרוצים מאוד, עכ"ז הממשלה וכל אחד בפרט בנגלה היו נזהרים משכרות ושומרים את בניהם

ולחזור בפנים העיר בדירה טובה ורחבה, לא 'באחוה' ולא 'באחוות בית', ושם תמצאו מנוחה בעזרת ה', ולהתחזק בבטחון חזק בכח התורה והמצוה...

רק השי"ת הוא שומר אותנו ולא אלו המחללים את השב"ק

תשמרו המכתב הזה, ותקראוהו בכל פעם כדי שיהיה לכם לזכרון בין עיניכם, וה' ישמור אותנו מעתה מכל פגע, וברכת שומר עמו ישראל לעד שאנו מברכים הוא יותר שמירה משמירת הכפירים שאינם שומרים את השבת הפורס סוכת שלום עלינו.

מרדכי חיים

העצה נגד הרשעים שלא לירא מהם

... ובשם הבעש"ט, העצה נגד רשעים שלא לירא מהם, וזה מרומז בתורה, ולהפך היראה ליראת ה', כמו שאמר הכתוב (מלאכי ב', ה') ואתנם לו מורא ויראני, הפירוש כשהרגיש מורא הפכה ליראת ה', והיא סגולה בדוקה, כי כן הטבע בעולם ידוע שהכלבים מרגישים כשאדם ירא מפניהם הם רצים אחריו.

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש סי' ל"א)

הבריונים שכבשו את הארץ מפרסמים כפירתם בגלוי ובכפיה

ידע ידידי שהבריונים שכבשו הארץ, מפרסמים כפירתם בגלוי ובכפיה ה' ירחם, ויש לנו השניים גוג ומגוג, ותרבות רעה בתוך ביתו של אדם שהוא גרוע יותר ממלחמת גוג ומגוג (ברכות ז' ע"ב), ה' ישמרנו ויצילנו לנו ולכל המאמינים בה' ובתורתו ויגאלנו מהר.

מרדכי חיים

מבקש לפרסם בעולם גודל רדיפות הדת מממשלת הכופרים

בא"י מבוכה גדולה, כי הממשלה היא אפיקורסית לגמרי, ויש חברות שרוצים לעקור הכל משורש, ומחנכים הילדים הבאים לזנות ולכפירה ממש, ולא היה כזה מעולם כ"א בימי אחאב וירבעם, אבל אז היו גם צדיקים גדולים, והיום העולם כבר עייף ויגע, ויודיעו נא שם בעולם הגדול גודל צרותנו, וה' ירחם.

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש סי' נ"ז-נ"ח)

א. שכונות מרוחקות מהבתי כנסיות ובתי מדרשות שבעיר.

ר'שעים, אם הצדיקים הם המנהיגים הם מדריכים את הבינונים בדרך טובה והבינונים משפיעים על הפחותים שגם הם לא יצאו כ"כ לתרבות רעה, אבל עתה שגברה הרשעה שהרשעים הם בראש, הרי הוא לפתח חטאת ר'ב'ץ, ורשעים המסיתים והמדיחים השולטים עתה בעם הם השולטים על הבינונים, הם משפיעים על הבינונים והבינונים על הצדיקים ונתהפך העונ'ג לנג'ע, הרי עולם השלישי.

רק ע"י התורה ניצולים מהפושעים ומזידים

עתה נבאר הסיבה לזה, אנחנו עם ישראל יודעים שיקר המלחמה צריכה להיות בחכמת התורה, בשביל כך שכל האומות ידעו זאת, כמו שאמר המדרש שבלעם הרשע ואבנימוס הגרדי אמרו שכל זמן שתינוקות בית רבן לומדים התורה לא נוכל להם, ועם ישראל נלחם יום שעמד אברהם אבינו הלוחם הראשון בכח ידיעת תורתו ואמונתו, כי התורה מלמדת אותנו דרך ה' איך שנצל מהפושעים ומזידים...

בטלו כל התורה ומחזיקים בשפת העברי כאומות העולם שאין להם חשבון ודת רק הגאווה הלאומית

הבריונים שכעת גם זה בטלו להעביר על כל התורה כולה אפי' על המפורש כמו שבת מאכלות אסורות וכדומה, הכל מותרים להם, ורק החזיקו בדבר שיתאחדו בה הוא הלשון העברי, כמו אומות העולם שמלכות פרנקרייך היא משתדלת להרבות את לשונה, מלכות הבריטי את לשונה, כן אין להם שום מעשה וחשבון ודת.

רשעי ישראל הכופרים מהרסים את הדת והאמונה יותר מאומות העולם

ונחזור לעניינו, שכשראו אומות העולם שעם ישראל מתחזקים באמונתם ודתם, ומלכות נכנסת ומלכות יוצאת ועם ישראל נשארו בכבודם, על כן התחילו להשתדל להעבירם מדתם ואמונתם ע"י להכריחם על החינוך שלהם היינו ללמדם את לשונם כדי שיתרגלו עמם וילמדו ממעשיהם הרעים, ונצטרפו להם רשעי ישראל, אבל לא היה הדבר מפורש להעבירם מדתם רק שילמדו שפתם שיוכל לדבר שפת המדינה, ונצטרפו להם רשעי ישראל הכופרים, ושיהיו הם המלמדים, ושילמדו אותם להתעסק בזנות וכפירה בריש גלי, והנה אומות העולם נכללים בשם מלחמת גוג ומגוג, ורשעי ישראל המורדים והפושעים הם מכונים בשם תרבות רעה בתוך ביתו של אדם, וידוע מאמר חז"ל (ברכות ז' ע"ב) קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר מלחמת גוג ומגוג, כמו שאנחנו רואים בענינו שאחרי כל הגזירות והשמדות של אומות העולם לא ירד דת ישראל מכבודו, והיה תמיד מתבטל הגזירות הרעות

ובנותיהם באופן היותר נעלה, ועכ"פ כמו שהיו אחר כל פחזותם בגניבה ובשקר, לא התערבו כלל בדת ישראל והיו מכבדים את התורה ואת שומריה.

אח"כ התחילו הציונים המסיתים ומדיחים שהיו זהירים שלא להזכיר שם השם בכל עניניהם, שעליהם אמר הכתוב והנפש אשר תעשה ביד רמה, ושכרו להם רבנים שדרשו בענין אר"י, וכל כונתם היה לעשות ממשלה חדשה לכפור בדת ישראל על דרך הכפירה, והצטרפו להם המזרחים ועשו פשרה לעזרם, כי אומרים גם אנחנו נבנה ארץ ישראל אבל עם ה' אנחנו, אעפ"כ יכול להיות שלולא הם שנצטרפו להם במקצת האמת, היה עם ישראל המאמינים משפילים אותם ומבטלים דרכם, אבל כיון שנצטרפו אליהם, כבר אמרו חז"ל כל שקר שאין בה מוקצת אמת אינו מתקיים, ונתרבו העוזרים להם למדיחים ומסיתים אלו, ואעפ"כ לא היתה להם ממשלה על עם ישראל המאמינים, רק בדרך הסתה וכפירה, אבל לא בכח היד.

אח"כ היו הבריטים שסבלו מהם ויותר גרוע מזה שבאו הציונים לשלוט ולהרס את היהדות והדת בכח שלטונם

אח"כ נחרבה מלכות ישמעאל מן ארצנו הקדושה ויצאתה בחפוי ראש, ונכנסה מלכות הבריטי אחריו, שהוא המסית והמדיח בכפירה בדת ישראל וברציחה לסכסך עם בעם... וכל העולם הכירו בשקריות ובפחזותו שעשה כמה פעמים הריגות לישראל ע"י הערבים, וכל העם הכירו את רשעותו וערמומיותו שעשה עצמו כלא יודע, והמשיך בליצנותו ושנאתו לעם ישראל ולמדינה של ערבים, עד שהיה קרוב שתחרב לגמרי, כמו שעשה לחברון, הרי עולם שני.

השלישי, הוא הבריונים מישראל הדלה והחרבה והקטנה שבעולם, חוצפה מלכותא בלא תגא, נלחמו במלכות הבריטי ובטמאים הערבים ויכלו להם לגרש אותם, אבל הוא עדיין אמצע המלאכה, וכל זאת אחרי דלותם ושפלותם ושהם מוכנים לעמוד על הפרק באנשי מלחמה על הצר הצורר מבחוץ, כמו שמנהיגים את העם בלחם צר ומים לחץ בלי דירה ובלי מלבוש בערום ובחוסר כל, לא די להם זה אלא שהם נלחמים להעביר את ישראל מדתם ואמונתם, ולהרבות את הזנות ואת הכפירה בעולם, ולטמא את מחניהם במאכלות אסורות ובכל מיני שיקוף, וכל הגרוע מחבירו הוא עומד בראש יותר מחבירו.

כשהרשעים עומדים בראש המה משפיעים על הבינונים והבינונים על הצדיקים

זהו שאמרה התורה ואם לא תיטיב לפתח חטאת רובץ, אמר חכם אחד על ששאלוהו למה אין אתה מקרב את הפושעים והעבריינים שבישראל, אמר להם בזמן זקני היה הצבור אנשים חשובים, הצבור הוא ר"ת צ'דיקים ב'ינונים

והיו ישראל שבים לדתם ואמונתם, ומעת שנתרבו רשעי ישראל הכופרים והמורדים נתרבו הזנות והכפירה והרציחה שבעולם...

ורק בכח התורה והאמונה נתגבר על רשעי העולם שמשכיחים את השם

וכל מי שיש לו דעת, יקח לעצמו שיתחיל ללמוד את התורה ואת האמונה, התנ"ך וביחוד ספר משלי ומפרשיו, והרמב"ם וביחוד ספר מלכים הלכות מלכים שידעו איך העולם צריך להתנהג בכל ענינו בצדק ובמישור, ובו מלכים ימלוכו, ובכוח התורה והאמונה שלנו נתגבר על רשעי העולם שרוצים להשכיח את שם השם, כמשאח"כ ולכן ידעו את שמי נאום ה'...

(מאמר מורדכי, מכתבי קודש סי' פ"ג)

ממשלת הציונית משתדלת להתבולל בין העמים ומלכות תיהפך למינות ואין תוכחה

בעזה"ת יום שני ד' מנ"א ה' תשי"א ירושלים תובב"א
באנו לעורר לבות בני אדם להתבונן על הזמן המקולקל הזה שרוב העולם טרודים בניאוף כפירה ורציחה, להתבונן למה הגיע ככה ועל מה זה שהגיע ככה, ומה תקנתם.
אנחנו קיי"ל שלכל מכה מקדים השי"ת רפואה לישראל, והכתוב אומר (ירמיה ל', ז') "ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע", והנה צריכים אנו לחשוב מה זאת עשה ה' לנו שנלחמו בחורי ישראל בחירוף נפשם ובמר לבם על שפיכות

הדמים שהיה בישראל, ועתה הממשלה והבריונים שבתוכם מנהיגים את הסדר באופן שיוכלו להגיע להתבוללות בין העמים, והיה להם להתבונן מאנשי גרמניה שכבר היה להם דור רביעי בהתבוללות ובא עליהם הפקודה מהשונאי ישראל להשמיד ולהרוג, אבל באמת אין דרך להוכיח את הממשלה ואת הבריונים, כמו שנאמר בגמרא (סוטה מ"ט ע"ב) "והמלכות תהפך למינות ואין תוכחה", רק אנחנו רוצים לדבר עם אלו שעדיין לא נתפתו להם לגמרי, כי תכלית כל התוכחות שבעולם, התוכחה הגדולה שבכל התוכחות הוא לבאר להם איזו דרך ישכון אור החיים, ואיזהו הדרך ח"ו אל המוות.

יש לבחור בחיים ולהתרחק מרשעים ואפיקורסים שהולכים בדרכים שהם היפוך דרך החיים

פשוט כמו שאה"כ (דברים ל', ט"ו) "ראה נתתי לפניכם את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע, ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך", אבל הבחירה שיבחור האדם בחיים ושיהיה חשוב אצלו החיים ויתרחק מדרך המוות אינו אלא בלומדי התורה ומאמינים בה ומקיימים אותה, אצלו נחשבים לו החיים ונוהר מן המיתה, ע"כ אחז"ל (פסחים מ"ט ע"ב) "ע"ה אסור להתלוות עמו בדרך", וכל דבריהם כגחלי אש כי הוא כפשוטו כאשר נתבאר, וכש"כ מי שכל מעיינו לכפור בתורה ולעסוק בניאוף ורציחה כש"כ שנעלמו ממנו דרכי החיים ואסור להתחבר עמו, ועליהם נאמר (אבות פ"א מ"ז) הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע ואל תתיאש מן הפורענות.

(מאמר מורדכי, מכתבי קודש סי' פ"ד)

חלק ב' - על המזרחי והרבנות הציונית

ראיתי כל הטענות, והנה הבית הזה שיהיה משותף בשביל כל העיר, אשאל מי הם העיר, אם המאמינים, הלא כבר הם משותפים, ר' אשר משיב להם באיסור והיתר, והרב המשותף של הספרדים הרי הוא בשביל כל העיר, אלא לא באתם כ"א להורות הלכה שיש עוד קהל כנסת [ישראל], שמטרתה להעביר ישראל על דתם, והם

אודות ההתבדלות מקהילת ה"ועד הלאומי" ורבניה שכונו בשם "כנסת ישראל"

בעזה"ת

לכבוד אחינו שבטברי יחי'.

ב. מהראוי להעתיק בזה את מחאתו נגד ה"ועד הלאומי" יחד עם גיסו הגה"צ ר' משה קליערס זצ"ל האב"ד טבריא בעל טבור הארץ ועוד רבנים. וז"ל, ב"ה, י"ב) סיון תרפ"ד. אנחנו הח"מ תושבי עיה"ק טבריא ת"ו מוחים בכל תוקף נגד התקנות של חוקת הקהילות המעמידות את הישוב כלו תחת אפוטרופוסות אספת הנבחרים "ועד הלאומי" והמכריחות את כל החרדים להיות משותפים עם חופשים מחללי שבת וכופרים בעיקר בסידור עדה ומוסדותיה הדתים והציבורים. והנגד דורשים מאת הממשלה לא לאשר את החקק טרם שיובטח בה חופש גמור להיהדות החרדית לסדר את עדתה ולנהל את מוסדותיה וכל עניניהם הם באופן בלתי תלוי כלל בועד הלאומי ובוועד העיר המשותף עם החפשים.

נאום משה קליערס, נאם מאטיל סלאנים

ג. היינו מקום בית דין ולשכות הקבלה וכו'. (הערה זו ושאר הערות ממכתב זה הם מתוך ספר מאמר מורדכי).

ד. ה"ה הגאון החסיד רבי אשר ווערנער זצ"ל ששימש כאב"ד בטבריא כמ"מ של הגאון הצדיק רבי משה קליערס זצוק"ל.

מסכימים לעת עתה על כשרות הבשר מפני שיהיה להם על הוצאות הרבנות.

יש ללמוד מהגרי"צ דושינסקי שלא רצה להשתתף עם הרבנות הציונית אף לתועלת הדת

והנה נלמוד מהרב [הגרי"צ] דושינסקי מפה, כי הוא העומד לנס עמים בחכמתו ובישרותו ע"פ סדר החתם סופר, שבקשו כאן לעשות אסיפות מכל העדות נידון מקוה כשרה, והסכים המנוח ר' משה בלאה"ר שה' דושינסקי ישתתף ויבוא להאסיפה, ולא רצה [הרב דושינסקי] מטעם שהרבנים האלו נחשבים לרפארים ואין להתאסף עמם, והמקוה עדיין לא היה ולא נברא.

כל הצרות שסבלנו הוא מפני השיתוף עם המינים האלו

וכבר כתבתי שסיבה מיקרית, [של] ממון או מאיש אחד שצריך לנסוע לאמריקע בשביל פרנסה, אין לשנות המסורות מאבותינו, וכל הצרות שסבלנו הוא מפני השיתוף של המינים האלו, והם גרועים מערב רב שקיבל משה רבינו ע"ה, ומחברת ירבעם בן נבט שהושיבו רשע אצל צדיק.

אם ישתתפו ברבנות עמהם יהיה רשות להאפיקורסים לגלות דעתם וימשכו אחריהם

ולמי הבית הזה, האם להכותלים של אבנים יבוא הבית הזה, הלא יהיה רשות למינים ולכופרים ולמחללי שבתות לבוא ולגלות דעתם, וחלקלקת לשונם, ואם ר"א בן פרטא ששמע דבר והנאוהו נתפס למינות, כל שכן קטנים כמזכר, וכל דבר שיוטב בעיניהם יעשו אח"כ, והקצבים שהם קלי הדעת לא תועיל להם השמירה, כמו שאמרו אין אפוטרופוס לעריות, אם לא שיש קצב ירא שמים שלא יצטרכו לשומרו, והוא הוא שיועיל לו השמירה, לא תאכלו בשר, וערב לאיש לחם שקר ואחר ימלא פיהו חצץ. (משלי כ', י"ז).

רק אם יפרדו מן הרשעים אז יחשבו קהילה וח"ו לעשות שלום עם משנאי ה'

אם הקהילה של טבריא תפרד מחברת כנסת המרשעת המורדת במלכות שמים, ותקבל עליהם שלא ישלחו בניהם למחללי שבת ולכופרים, יהיו יכולים להיחשב בכלל קהילה, ואם יש ביניהם אינשי דלא מעלי, כיון שמבטלים דעתם לדעת תורה נחשבים הם לקהילה, ולהם אינם צריכים

לייחד בית, כי די להם בב"ד המשותף, ור"מ בדיק בשמא אחר כל ההבטחות ואחר כל הפרסומים, במקום שעליהם אמר הכתוב הלא משנאיך ה' אשנא ובתקוממיך אתקוטט, תעשו שלום, והאיך תעשו במה שאמר הכתוב (דה"י ב' י"ט, ב') ה'רשע לעזור ולשונאי ה' תאהב.

אם ישתתפו ברבנות עמהם יתהפך כל העיר למינות ואין אנו אחראים על הפורצים רק עלינו להבדל מהם

כללו של דבר, הרבנות צריכה להיות רשות היחיד, לא רשות הרבים, [משא"כ] במקום הזה יהיה מוכרח לקבל בסבר פנים יפות פני כל המורדים במלכות שמים בריש גלי, ואפילו לנקיבות, אח"כ מחברתם יתהפך כל העיר למינות, אין אנו מחוייבים לדאוג בשביל הפורצים גדרים, הישיבה שלנו והחברה שלנו צריכים להרבה שלנו, ואם ירצו לעשות רב כללי אנחנו צריכים להיות בודדים, יעשו רב כללי מי שירצו, ואנו צריכים להבדל מהם.

אם יבדלו מהם אז יוכלו לסדר עם הרבנות שלהם מה שצריך אך אם יתערבו עמהם אז יתגבר הרע ח"ו

ואני אומר, אם הרב כללי יהיה מזרחי או מועד הלאומי, אם יהיה בר דעת לא יזיק כ"כ, אם עכ"פ תשאר עדתינו עם הרב שלנו הוא בן אחותי רבי אשר, כי אפילו האומות העולם כיון שיש להם כומר, ואם הכומר רשע ממילא נבדלים מהם, ואם הכומר בר דעת נתראים עמו איזה אנשים חשובים ומנהיגים את הענין כדי שישמרו ישראל דתם ואמונתם, וכ"ז אם יש הבדלה ביניהם, אבל אם אין הבדלה, ובית אחד מיוחד לרבנים וכומרים, אז הרע הוא גובר.

אם מפני הממון הייתם יכולים לתת הסכמה למיסיון והיו נותנים הרבה כסף לישיבה ולרבנות

ואמר האדמו"ר יסוד העבודה: המים שעל גבי האש, אם המים בכלי נבדל מן האש אזי האש מרתיוחו ומושל בו, ואם המים נפגשים עם האש הרי זה מכבהו. ככה ישראל עם האומות, ככה צדיקים עם רשעים, ואפילו חסידים כל אחד יש לו הבית הכנסת שלו וכל אחד מדריך לאנ"ש, אבל כל זאת בין הכשרים, ונכון מאוד שבאיזה זמנים ישתתפו ביחד. אבל מין אחד בין תשעים ותשעה, אם מחשיבים אותו הרי הוא מזיק את כולם, ואם מפני חסרון ממון למה לא השלמתם תיכף, והיו נותנים לכם ממון הרבה, וגם האומות המיסיון אם תרצו לתת להם הסכמה יתנו לכם ממון הרבה על הישיבה והרבנות.

ה. הכוונה לראש ומנהיג אגודת ישראל בארה"ק באותה תקופה, הרב ר' משה בלוי ז"ל.

ו. תרגומו לשינוי, ואולי צ"ל לרפארים.

הרב שיביאו לא יהיה רב עלינו בשום אופן וצא הלחם בעמלק ובערב רב להשמידם מנחלת ה'

כללו של דבר, בשביל ממון ובשביל מקרה של אדם אחד אי אפשר לשנות גדרי קדמונינו, ובבוא הה"צ ר"מ מוויטפסק היו כל אנשי צפת ספרדים רשעים גמורים, והשוחט היה [מכת] שבתי צבי ונלחם בם, וקמה ממלכת ישראל עד כה, על כן אנו כולל רייסין, והישיבה והרב שלנו, לא ישתתף עמכם, והרב שיביאו לא יהיה בשום אופן רב עלינו, וצא הלחם בעמלק ובערב רב להשמידם מנחלת שדי, ולא יזכרו ולא יפקדו להשתתף עמנו בשום שיתוף.

יש להסביר להמוון את גודל הסכנה בהתחברות עמכם ואין עצה רק להבדל מהם ומהמונם

ואדרבא, תשתדלו להרבות דברים ולדבר על לב ההמוון ולהבינם שהרשעים הללו הם חשודים על ניאוף ורציחה, ואהבתם וחברתם תביאם שימסרום אח"כ להאומות, והם יתחברו עם האומות וישלטו בם כמו שעושים כאן בירושלים שמשותתפים עם האומות ומגנים עובדי ה' בעיניהם, ורוצים להכריח להטיל מס החינוך של הכפירה שלהם על עובדי ה', והחברה הכניסי' שמחוברת בכל מקום לזו החברה, מוכנת היא לכל הפורעניות, ואין עצה רק ההבדל מהם ומהמונם, וכל מה שיבדלו ויבחינו לעם גודל הסכנה, פשוט כיון שאין להם אמונה בתורה מן השמים ומוסרים בניהם להכופרים, זה מורה שלא בשביל הנאתו לבד הוא מחלל שבת, רק מפני שאינו מאמין בה', הרי [הוא] בכלל מורידין ולא מעלין, והאין יהיה נאמן להתמנות באיזה מינוי, עכ"פ אם אין יכולים לבטל כולו, עכ"פ לא ניתן להם הסכמה.

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש סי' ע"ג)

מכתב נלהב אודות חיזוק הישוב הישן בא"י והקלקלה שרבני הועד הלאומי

בעזה"י ב' לס' קדושים תפא"ר לפ"ק עה"ק ירושלים תובב"א

אל כבוד ראש גולת אריאל בנש"ק כבוד הרה"ק אדמו"ר מגור יצ"ו.

מדרך העולם ודרכי התורה שאין חכם מדבר בפני מי שגדול ממנו, אמנם דבר התלוי בלב מי יודע מי הוא הגדול, וגם דקי"ל שאין לבו של זה כשל זה, וכמו שאין

שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד כן שני לבבות, ונביא ללב חכמה, ע"כ אפי' הקטן שבקטנים מוכרח לגלות דעתו, ולא מפני שהגדול חסר לו ידיעה ח"ו, רק שידע הגדול מי ומי אליו, ושבצירוף דברת בני אדם ושיחתם יתבונן עמוק ומר לבם, שאפי' עלי יושב בראש ישראל ושופטו, לא ידע עד אשר הודיעתו חנה.

ההירוס הדת והחורבן שעושה הר' קוק בהיכנס רעל המיניות בעניי ישראל הנלכדים במצודות

ואנחנו מרי לבב עניי ישראל שבא"י, אשר בעמל רב ובבזיונות יגענו עד אשר הקימונו את מעט עניי הצאן המאמינים בא' אבותינו על דרכי אבותינו, ולא בחכמות ובפוליטיק העמדנו את כבודנו, רק בקול פשוט אנשי ירושלים בפה ואנשי טבריא משם, ועתה הגענו לזמן שאין בו חפץ, העמידו אשירה אצל מזבח ה' ועטופה ומלוכשת בדברי קבלה ופילוסופיא המחשיבה מאור עיניו של אדם בהרכבתו, וכל השומע תצילנה אזניו, ובפרט המון עם אשר יכשלו וילכדו בדברי מינות, כמאמר שתיים נשים זונות - אשר שם נראה בעין חודרת ששופך סף רעל על חכמי ישראל שצוו להבדל מהם ולהרחיק מפתח ביתה, ומכנה אותם בשם זרע עמלק ר"ל, שזמו שמים על זאת, כמו כן ישנם הרבה מקומות אשר הוא מגלה פנים בתורה שלא כהלכה באפקירותא וחוצפא יתירה, ועניי ישראל התלכדו במצודתו, לא ח"ו במרד ובמעל, כ"א בדוחק נפשיותם ונפש ביתם.

יש לעשות אסיפה ולתקן החינוך אשר שולטים עליה אלו המחריבים את חינוך הבנים והבנות

והתורה אמרה (ויקרא כ"ה, מ"ח) אחרי נמכר גאולה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו, ובעת כזאת כ"ק אמ"ו שליט"א הוא חשוב אחד מאחיו, וזכות הרבים וכן שלמים המסתופפים בצלו וזכות אבותיו הקדושים ז"ל תעמוד לו שאינו ח"ו תחת השפעתם, גם הוא ממדינה שעדיין לא הורגלו לסבול כ"כ מחפשים ופושעים כאלו, ונא יראה לטכס עצה ולעשות אסיפה גדולה מהעשירים שבעה"ק ומהבינונים שיתנו ידם לתקן את החינוך שלא יהיה אח"כ מעוות לא יוכל לתקן ח"ו, שפרעה לא גזר אלא על הזכרים, והם התבוננו לפרוש את רשתם רשת המיניות והתפללות גם על הנשים לפרוץ כבודם וגדרם, שהתורה אמרה (תהלים מ"ה, י"ד) כל כבודה בת מלך פנימה וגו' וד"ל.

ז. כוונתו על הר' קוק וכמו שמובא על מכתב זה בספר מאמר מרדכי הקעפל בזה"ל, אודות חיזוק הישוב הישן בא"י והקלקלה שברבני הועד הלאומי "ומרמז על מהות מייסד הרבנות הצינית" (עכ"ל), ואכן נראה בכל דבריו שבכאן שמתכוין אליו, ועני' בשארי המכתבים שהובא כאן אשר שם הזכיר את שמו במפורש.

יש לפרסם סכנתו של הר' קוק שמקרב הרחוקים ומרחק הקרובים בזרוע שידעו להיזהר ממנו

העצה לזה לדעתי, שכ"ק יתאמץ וישתדל בזה טרם הפרדו מארצנו לחיים ושלוש, שיעשה אסיפה גדולה, ויגלה דעתו דעת תורה בפומבי שלא יכשלו ישראל בעצת שבנא הסוכן, שמסכן ומוסר עמו של ישראל להריגה כמתלהלה היורה זיקים חיצים למות ואומר לש"ש אני מתכוין, לקרב הרחוקים ולרחק המקורבים בזרוע, ומה נתגלו דברי חכז"ל לעין כל שאמרו (סוטה מ"ט ע"א) מיום שחרב ביהמ"ק כל יום קללתו מרובה מחבירו, ועל מה העולם קיים אקדושה דבי סדרא, ולכאורה מה נוכל לומר ח"ו שהיום הקללה יותר כמקודם..., וכשנראה ונתבונן עד כמה הגיעה הדחיפה לעניי ירושלים ולכל ארצנו ובפרט לעניים הכשרים והזקנים והאלמנות והיתומים הצעירים שנמנע מהם מיניקתם השפעתם ופרנסתם שהיה להם ממדינת רוסיה ואסטר"ך מקומות הכשרים שבישראל, וניתן להם מעט תמיכה שלא הגיע אפי' ללחם צר ע"י צוררי ישראל השונאים את דת ישראל יותר מהגוים, והגיע כ"כ סרחונם עד שלכדו את הרבנות, והשיגה ידם להעמיד מתפלסף ודורש מהיה, ומערב בר בתוך התבן, ותבן בתוך הבר, לאהבה את שונאי ישראל, ולשנוא את אוהביהם, ולהתהפך לכמה גוונים, היום אומר לו עשה כך ולמחר עשה כך, ומראה פנים לטהר את השרץ, ומושיב רשע אצל צדיק, ומה יענו עניי הצאן כשוראים צרתם צרה, ואין להם מושיע, סוף כל סוף מבקש לו משרה מהפושעים.

הציונים הולכים בדרכי המיסיאנערן שצודים את העניים בערמתם ומורידים אותם לשאול תחתית

וכן עשו המסיתים מיסיאנערין, שבקשו להם דוקא את מקומות העניים, וכבו בכמה עיירות את גחלת ישראל, כן המה הרשעים האלו עושים גם במחנינו, ולהפוסעים על ראשי עם קודש ישליכו עצם לגרר, ומוכרים את העם כתל וחרץ, אם אמרנו לפרט גודל שברינו ובזיון האלמנה העניה אשר בנותיה נמסרים לעם אחר ואין לאל ידה לאמור להם, אמרו מודה אני, קראו ק"ש קודם השינה, רחצו ידיכם לאכילה, וכדומה, כי המה עונים בשחצנות וחציפות יתירה - הרבה זכית, שכל ימך התענית ועתה את מקבלת תמיכה עשר גרוש לשבוע, והולכת קרוע, ובוכת על הציונים, ואני אקשט את עצמי, ונלך לסימענאר וסינאמאיטגרף, ונלמוד, ועי"ז נשיג איזה משרה להחיות עצמינו ולא נגוע ברעב, ואת מבבלת את מוחנו במודה אני וכדומה.

ואם אמרתי אספרה כמו דברי לעג ובזז על כל התורה כולה אשר יוצאים מפי בנות ישראל שנתחנכו אצל המורים החדשים, תקצר היריעה מהכיל.

אבל זה הסיבה והנפילה הוא מעמינו, שעשירי ישראל הכשרים אינם מתעמלים לטובת הכלל להקים דת היהדות ולפרסם בכל העולם שבא"י העיקר הוא להעמיד הדת על תילה.

מוכרחים לחזק את העניים שמתאבקים בנסינות הקשות בארה"ק ואם לא יהיה זה חילול ה' נורא ח"ו

ומקודם כל צריכים להחזיק הישוב הישן שהם שלוחי כל עם בית ישראל הנפוצים בארבע כנפות הארץ, ושם יכחד ח"ו כבוד דתינו ויבקשו להם בארות נשברות, ולא ישימו לב לחזק לע"ע כל המוסדות ישראל זקניהם וחכמיהם, ואלמנותיהם ויתומיהם וענייהם, ושיהיה המעות הולכות ע"י שומרי התורה והדת, אזי ח"ו ימשלו הרשעים האלו עם גופם ועל נשמותיהם, ויהיה הגלות הזה יותר גרוע מגלות מצרים, ששם נגדרו וכאן נפרצו ח"ו, במצרים נגדרו ובירושלים ח"ו נפרצו, יציב בארעא וכו', הוי שמים, אין לנו להאשים הבהמות והטפשים והזדים, רק אלה המבינים שלא תהיה להם הצלת נפשות בארצנו דבר קטן, כי אם ח"ו יפשוט בה יד אלה הרשעים פורקי עול יהיה עי"ז חיה"ש גדול וחילול כבוד ארה"ק, על כן לא עתה לחשות, רק לפרסם בכל חוצות ירושלים, שלא כן הדרך, ולא זאת המרגעה, חילול כבוד ישראל הוא אפי' נגד הערביים שאומרים באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה.

אין אני אומר קבלו דעתי, כי מי אנכי, חכמת המסכן בזויה, רק מגלים אנו דעתנו ומבקשים מכ"ק אמ"ו שליט"א שיניח עבודה מסוימת להרים הדת בארצנו, ושיפרסם בכל גלילות ישראל הכשרים והנאמנים לעמינו ולדתינו את מצבינו כי ברע הוא ר"ל, ויראה לאחד מפלגות החרדים שאינם מעומסים תחת רשת המינים האלו, לא להתקוטט עמהם כ"א להיפרד מהם, ושיושיטו לנו עזרה בעצמם לא על ידם, ובאופן זה לאט לאט יתפרדו מהם אלו האנשים אשר אודות מצוקתם לא יכלו לעמוד בנסיון, ויכנסו בגבול הקדושה.

אין עצה רק שיבואו לעזרת היראים באר"י ולהצילם מהציונים כי כמעט נתהפכו כולם למינות

וכל זה יש לכ"ק אמ"ו נ"י הכח בעזה"י לעשות חיל, כי עיני כל ישראל עליו, ולו יד ושם כשם הגדולים המפורסמים, ויעשה וועד נאמן בסדרים נכונים בכללות העיר כדי שיהיה מקום לברכה בעזה"י.

לכם באגודת ישראל, לא לא, שפי שהרוח מנשב כן יהיה, ואם יוכלו לקבל מעות מן המזרחי יקבלו, ואם יצטרכו מועד הלאומי יהיו בשם, רק למי שישפיע להם מעות, רק ישתמשו גם בכח הסכמתם, ואם תתנו להם שום עוזר והסכמה ייגרם הענין ח"ו להתפרסם שגדולי ירושלים אינם מקפידים ונותנים הסכמתם למי שהוא... הרב של החרדים במעל הזה, לתת יד לאלו שמוכנים בכל יום לכל רוח שיזדמן, ולפגוע באנשים שמוסרים נפשם שלא לתת יד לפושעים אנחנו עושים, ובוה אנחנו חותמים בשלום, ה' משמים ישקיף על עמו לטוב, ויתן מעשי הצדקה שלכם ועבודת הצדקה השקט ובטח כהבטחת נביאים, ובוה נסיים.

נאום מרדכי חיים סלאנים

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש סי' ע"ה)

תוכחה גלויה אודות המציאים "איסור" כנגד ת"ת שביו את הר' קוק

בעזה"י עשרה למספר בני ישראל עזרה בצר"ת ישראל נמצא מאוד.

כבוד מנהלי אגודת ישראל שלום.

... עתה אודיעם כי אני לא שתקתי על החותמים האיסור על ה"חנוך לנער", וכתבתי מכתב לאחד מגדולי הרבנים שחתמו על האיסור ושאלתי מאין מצא לנפשו לאסור מה שאינו ראוי לאסור, והלא ידוע מחז"ל (סוטה ל"ט ע"ב) שמידה כנגד מידה לא בטלה, ולמה לא אסר "הרב ההפכך" את הקרן הקיימת - הבטל, ואת הקרן היסוד - הירוס של בני ישראל, עד שיקבלו עליהם את השבת, ועכ"פ כשנתן תעודתו ע"ז היה לו להתנות ובלבד שישמרו את השבת ולא יתנו מעותיהם לאוכלי נבילות וטריפות, הא למה לא אסר להם, מפני שלא רצה לשלוח יד בעיקרם של המינים, ק"ו שאין לו לשלוח יד בעיקרם של אגודת ישראל, ועיקרם של החינוך שמאסף ילדי בני ישראל להורותם דרך ה' ולשמרם שלא ישתתפו עם המינים".

ולא אמנע מלהודיע בזה דברי מ"ו הרה"ג ר' משה" נ"י מטבריא שאם ח"ו כ"ק יסע מפה ולא יפעול דבר מומשי לטובת ארצנו, יהיה עי"ז דחיפה נוראה לעדת החרדים, והתחזקות להמסיתים ח"ו, ודעת לנבון וגדול כמותו נקל כי כבוד ארצנו לא דבר קל הוא, ושהוא נקודת החיים של עמינו הפשוטים והגדולים, ואחרי כי בעזה"ר בערי ארצנו כבר המחותרת חתורה, אין עצה ואין תבונה רק שהצדיקים ואנשי רגש העשירים יושיעו בימין צדקם להציל את העם מיד שוסייהו, אוי לנו שכך עלתה בימינו - אנשים חשובים גרמו חה"ש הגדול, ומכרו את עצמם ברצי כסף, ובתור עומדים בראש הם הם הגורמים שעי"ז נהפכו כמעט כל תושבי אה"ק למינות רח"ל.

וכעת נחוץ לפרסם בכל העולם שיעמדו לעזר העניים הכשרים בארצנו, ופה תתחלק דוקא לשומרי התורה באמונה טהורה. שנית, שיעשה פה אסיפה גדולה מעשירי העם המאמינים שיקהלו לעמוד על נפשם לתקן את החינוך הכללי, כדי שלא ילעיטו את צעירי הצאן קדושים בדעות כוזבות רח"ל.

יסלח לי כ"ק אמ"ו נ"י על אשר כתבי את דברי בלשון עלגים, כי מרוב מר לבנו אין אנו יכולים לצמצם את פרי עטינו ולדבר צחות, אולם כל זה כתבתי ברוח נשברה ונדכה ונאנח על מצבינו בכלל ומצפה לרחמי שמים המרובים ונוכח כולנו יחד לראות בישועת ה' בקרוב במהרה דידן...

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש סי' ע"ד)

אזהרה שלא להתאחד עם הנגזרים אחרי הציונים

בעזה"י כבוד הר"ר משה בלא"ה נ"י.

אחדשה"ט. הנה באתי כיהודא ועוד לקרא להזהירם שאל יתנו מקום... שישתתפו עם... ובזיעת אפים אחר כמה יגיעות ורדיפות שהעמדנו עוזר לת"ת במקומינו, יכנסו זרים להמשיך גדולי ירושלים להחריבנו, וזה תורה וזו שכרה, האם חושבים אתם שבאם תחזיקו ידם יהיו

ח. הגה"צ רבי משה קליערס זצוק"ל רב ואב"ד בעיה"ק טבריא.

ט. ה"ה הרב משה בלוי ז"ל ראש ומנהיג אגודת ישראל בארץ ישראל.

י. זה היה שמה של ישיבת ערב עבור ילדי ירושלים שהיו מתאספים בלילות ולומדים בצוותא, דוגמת ישיבות הערב שמתקיימים היום ברחבי הארץ ובחז"ל, והנערים שלמדו ב"חנוך לנער" עשו בפורים תרצ"ב מחזה [שפיל] וביוזאת רב קוק, ויצא קצפם של כמה מרבני ירושלים והחרימו הארגון "חנוך לנער", ורבינו ז"ל חרה לו מאד על הרבנים הללו, מדוע הם לא החרימו את הרב הזה על כל תעלוליו הרבים מספור, וכאן על מעשה קונדס של נערים שובבים נרתמו מיד להציל כבודו, ועל ענין זה נסוב המכתב דלהלן. (הערה זו הוא מתוך הספר מאמר מרדכי שם).

יא. עי' גם בספר משנתו של רבי עמרם אודות פרשה זו, ועיי"ש בעמ' 136 האיסור מהרבנים כנגד "חנוך לנער", והכריז שהוציא רבי עמרם זצ"ל כנגדם, וגם שם עורר נגדם הטענות האלה.

אלמלא הכשרים שלחמו נגד הר' קוק כבר היו כולם ניצודים ברשתו

והלא לכם לדעת, שאלמלא אגודת ישראל¹ כבר היה ירושלם יורדת פלאים כמו חיפה ותל אביב, בחכמתו של "אותו האיש" המערב טמא בטהור, ופסול בכשר, ואומר לרשע צדיק אתה וכו',...

צריכים להתחזק יחד ולהרבות חכמים ותשב"ר מאותם שלא אכלו מעץ הדעת הרע

ואתם התחזקו והיו לאנשים, כמדומה שכבר כתבתי לכם שבימים הראשונים היו מבקשים תורן לספינה מעץ גדול וכשהיה נעקם מעט נעשתה סכנה לכל הספינה, וכחיום מדבקים הרבה חתיכות קטנות ביחד ואי אפשר שיתווה בה עקמימות, ע"כ לבד הגדול שאתם מבקשים על ירושלים²,

יב. ובענין זה מהראוי להעתיק את מכתבו של הגה"ח הרי"מ לוריא זצ"ל (נתפרסם לאחרונה מתוך כתב ידו) המתאר את פעילותם של "צעירי אגודת ישראל" דאז בטבריא נגד ההשתתפות בבחירות של אסיפת הנבחרים של ה"וועד הלאומי" שנאסרה ע"י גדולי ישראל בא"י ובחול ל וז"ל, ב"ה כ' כסלו תרפ"ו, כבוד הנהלת מרכז אגודת ישראל, ירושלים, י. נ.

אוכל להודיעכם בשמחה, שהתעמולה מצד צעירי אגו"י בעירנו, להפרעת הבחירות לאסה"נ, היתה יוצאת מן הכלל, ולמעלה מכל מה שיכלתי לתאר לי, הם עבדו במסירות נפש ומרץ מפליא, שזה יותר חשוב אצלי כמעט מן התוצאות בעצמן שכי שנודענו היום ממקורות נאמנים השתתפו בבחירות כשבע מאות בוחרים, שבהם נכנסים גם קבוצות דגניא א', וב', בטבריא עצמה יש בוחרים אלפים ומאתים וחמשים.

במשך השבוע שעבר השתדלתי לענין בזה צעירים אחדים, וביום השבת ומו"ש, סבבו ארבעה זוגות של צעירים, ותלמידי הת"ת הבוגרים, וחלקו את אזהרות הב"ד, שאני מצרף לכם כאן העתקה אחת, לכל בית ובית בעיר ובשכונות, ביום הראשון בבוקר יצאו חוצץ, הדביקו והפיצו מודעות וכרוזים שונים לאלפים, באמצע הרחוב בדרך אל הקלפי הורם שלט על חבל מתוח, שעל שני עבריו הודבקו כל החומר שיש לנו באיסור הבחירות, במקום שלא שלטה יד הנערים הפוזחים סובבו בתכנית קבועה לקרוע מעל הקירות את כל האיסורים. על יד הקלפי עמדנו אני, ועוד חמש עשרה צעירים, והחזירו למאות אנשים המוניים ספרדים וספרדיות, שחלוצי המזרחי השפיעו עליהם לשלחם אל הבחירות, לא פעם איימו עלינו במכות רצח, אבל ראש המשטרה ושוטרים אחדים השגיחו על הסדר והרשו לנו לעשות תעמולה רחבה כאות נפשנו. מלבד זה סובבו צעירים אחדים עם מכריז, ספרדי, בכל רחובות העיר וסמטאותיה, ובקולי קולות בלשון עברי הכריזו אסור מאת הב"ד וכל רבני הארץ והגולה.

מן המעמד הבינוני לא השתתף אף אחד, הפס"ד של גאוני הגולה, המכתב חוזר, ואזהרות רבני הספרדים שקבלנום ביום הראשון בבוקר ונפוצו תיכף עשו רושם כביר... כל אלה שהשתתפו הם או מחלוצי המזרחי, שהם בניס סוררים שהתקבצו כולם ביום השבת לביהכ"ס ולא נתנו לחכמי הספרדים לדבר נגד הבחירות, או פועלים ונשיהם שחיהם תלויים בהסתדרות (יש מאלה יהודים ספרדים חרדים במובן מלא שהלכו אל הבחירות כמעט בדמעות), או נשים עניות שהמוסד לטפול ביולדות ותינוקות, נותן להן עזרה חשובה, גם את פקידי הדסה שיש בהם שלשה יהודים חרדים, הכריחו להשתתף, התלגרמה הרצו"ב הדפסתי עפ"י הצעת הרב הגרמ"ק ביום השישי אחה"צ, היא הדחימה ממש את כל בעלי התעמולה שלהם, שהשתמשו באמצעי אחד לפרסם שרק הרבנים האשכנזים ידם באיסור... כנגד זה הדפיסו הם שיחה טלפונית שעפ"י תכנה לא יכלה לעשות כל רושם.

כל הוצאות התעמולה עלו בערך ארבעה ל"מ [לירות מצריות] כפי החשבון שאצרף לכם בזה מעל"ד, אין לי כל מקור לשלם את הסכום הזה, אצלי נמצא בערך שתי ל"מ תמורת ארבעים בקעים שנמכרו השנה, אני יכול לקבל מזה רק ל"מ אחת כי אי אפשר לרוקן את הקופה... על עוד ל"מ אחת אבקש מקורות אחרים, ושתי ל"מ אני מבקש מאתכם לשלוח לי בתור הוצאות התעמולה בטבריא, אחרת אי אפשר, ההוצאות היו מוכרחות, גם הרב וחברי ועד אגודת ישראל הבטיחו הבטחת תקווה... שאתם תחזירו את ההוצאות, וגם אני בטוח בכך.

אגב, המזרחי שלח לכאן עשרים ל"מ בשביל תעמולה, וקיבל ממש עשרים פתקאות פחות מעט... אבל כדאי להרב פישמן שזכה לכבוד כזה להיות המועדף התכופ אחרי הרב משה פזיס, אם פזיס וגולדרינג לא ידועים לכם, אתם יכולים לתארם לכם כמו שתרצו... בכל אופן אנשים שרבני המזרחי שוים לעמוד אחריהם... רוב הבוחרים הם לאחדות העבודה בערך שלש מאות וחמישים, המזרחי והסתדרות נשים, שוה בשוה, הפועל הצעיר וחלוצי המזרחי ג"כ פחות או יותר שוה בשוה. בטח תודיענו את התוצאות בירושלים ובשאר ערי הארץ, שהגיעו בטח אליכם.

בכבוד ויקר, יצחק מתת' לוריא

[וכאן מפרט את כל פרטי "חשבון הוצאות התעמולה"].

יג. לפי תאריך כתיבת המכתב כ"ב ניסן תרצ"ב, הוא כחודש ימים מפטירתו של הגאון הגדול רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, ובירושלים חיפשו רב חדש לחרדי ירושלים, ורק אחר שנה ומחצה בו' אלול תרצ"ג עלה על כס הרבנות הגאון הגדול רבי יוסף צבי דושינסקי זצוק"ל, זוהי כוונת רבינו ז"ל "לבד הגדול שאתם מבקשים" (הערה מתוך הספר מאמר מרדכי שם).

המחאות שלכם נגד הקנאים לא תועיל כלל כל זמן שלא תמחה נגד הר' קוק וכל האפיקורסות של הציונים

מחאות על הסדר, כבר כתבתי לכם שאין אנו יכולים למחות, כל איש יש לו רוח אחרת ובלבד שיתכון לשם שמים, אבל לא בחרמות ולא באיסורין כמו שאסרו את הטוב בשביל הרע, הרי הר' קוק בעצמו יקרב את הרע גמור בשביל הטוב שיש בו, וכמעשו עושין, אבל באמת המחאות שלכם לא יועילו כלום כל זמן שלא תכנסו בעובי הקורה, לא בלבד עם הר' קוק, רק על כל האפיקורסות של האנדרלמוסי' שנעשה בא"י לחלל כל קודש, ולפרסם בגולה כל מעשיהם, שכל מעשיהם הוא לעשות דרך התבוללות, ולאום בלי דת אמת אינו מתקיים.

חשבתם שכשישתקו על מעשי הרשעים לא ירדפו אתכם אבל ההיפך הוא שהרי המחניף לרשע סוף נופל בידו

ואתם חשבתם שכאשר תהי' עוברים בשתיקה על מעשי הרשעים אלו לא ירדפו אתכם, אבל ההיפך, שבהיצה"ר נאמר בקש שלום ורודפהו, כל הרודפים יותר מנצחים יותר, ועתה ששתקתם להם הם מראים פנים לגולה שמעשיהם טובים, ואין להם שום צורך בעבודת אלוהי ישראל ובתורתם וצדקתם, וכל יום מתמעט פרנסת אנשי תומכי אורייתא ומתגברת הרשעה, הכל מפני מה, מפני שחשבו שהשלום שבשתיקתם יועיל להם, אבל ההיפך הוא, כל המחניף לרשע לסוף נופל בידו (סוטה מ"א ע"ב כגירסת העין יעקב).

יש לתקן העיוות שיכנסו כל הרבנים המוחים על המחאה של הצעירים בעובי הקורה ואם לאו ישחיתו רק לעצמם

ע"כ ידע כבודו שאם היה מתון עד כה, אינו צריך להיות נחפז בזה שמזדמן, כי הם הגורמים, ולתקן העיוות הוא שיכנסו כל הרבנים המוחים על המחאה של הצעירים בעובי הקורה, ואז ימשלו במעשי הצעירים שיהי' כשורה, ואם הזקנים לא ירצו הרי יתקיים ירהבו הנער בזקן, והחרמות שלהם לא יועילו כלל, ולא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשינו את היהדות, רק ישחיתו לעצמם להיות שמצה בקמיהם ח"ו.

צריכים אתם העיקר להרבות בחכמים ותינוקות של בית רבן מעניים ועשירים, אותם שעדיין לא אכלו מעץ הדעת הרע, ובצדקה תיכונני, ואין צדקה אלא תורה (מדרש משלי ספ"י), ואין כבוד אלא תורה (אבות ו', ג'), ומעט מן האור ידחה הרבה מן החושך, ושלום על ישראל.

הדושה"ט מרדכי חיים

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש סי' ע"ח)

מכתב תוכחה לאחד מגדולי הרבנים שבירושלים אודות האיסור כנגד ת"ת שביזו את הר' קוק

בעזה"י כבוד... יחי' שלום".

מכירו הייתי תמיד לאיש חכם ויר"ש, ושונה כעת בהקנאות שלא בדרא דאונא^{טו}...

יודעני כי סיבה אחת יש לכבודו, והיא מורכבת משנים, א' מי שמנהיג מפעל מוכרח להיות מתון מכל דבר מחלוקת. שנית, שבטבעו עצמו אוהב שקט הוא, ע"כ פועלים אצלו בכל ענין המצטרף, לעמוד נגד קנאת צעירי עמינו, אבל הסיבה של הקנאים צעירי עמינו שיצאה באופן חריף כזו, הוא מפני אדישות של בעלי דיעה, ונשאר דבר הקנאות לבני הצעירים, ובזה ידענו פירוש הכתוב (דברים כ"א, נ') 'שא ה' עליו גוי מרחוק וכו' גוי עז פנים אשר לא ישא פנים לזקן וכו', ובנביאים ובחז"ל (תגינה י"ג ע"א) שמונה עשרה קללות קילל ישע"י את ישראל, ולא נתקררה דעתו עד שאמר ירהבו הנער בזקן וכו'.

האשמה הוא בגדולי הדור ששתקו ולא מחו נגד הציונים ועל כן נשאר הקנאות לבני הצעירים

ולמה זה, הוא מפני שהזקנים נתעצלו בדבר מחאתם, ואם היו מתערבים היה מתקרב דעת חסידי עמינו, ולא הי' מניחים הצעירים עשות כ"א עשה טוב, אבל כיון שאנשים כמו כבודם לא יצאו ידי מחאתם בגלוי כלל, ואפילו נאמר שבלבם אינם מסכימים, אבל בפומבי נמנעו מאוד, נאמר שהוא מפני שחוששים ח"ו להירוס המפעלים, אבל סוף כל סוף יש יותר חשש להירוס המפעלים, בשכאן אתם יראים למחות אפילו בדרך הממוצע, וכאן אתם יוצאים בחרמים, ומי שהוא שאינו יודע שבדבר ענין כזה יש להימין ולהשמאל אם החרמים הם בדין, ואם יאמרו הם אדרבא וכו' שיהי' החרם שלהם חרם, ושלכם לא כלום, אבל גרמתם בחרמות כאלו שענין החרם לא יהי' בו ממשות כלל.

יד. מכתב זה הוא המשך למכתב הקודם על זה שהחרימו את הארגון "חנוך לנער" עיין בהערה במכתב הקודם, ורבינו ז"ל שלח מכתב זה לאחד מהגדולים שחתמו על החרם, ומוכיחו ע"כ.

טו. דרא דאונא, סדר אונות הריאה, והכוונה לשינוי מהסדר הרגיל (הערות האלו מספר מאמר מרדכי שם).

יש לתקן שמעתה יתחילו למחות נגד האפיקורסים ומאידיך יתנו לב למעשי הקנאים

ע"כ תנו לב לתקן שתיים, א' שאתם תתחילו למחות ולהודיע בקהל הגולה את מעשי האפיקורסות. שנית, לילך בירושלים בלי מחאות נגד ההנהגה כללית, ולסדר את צעירי עמינו ולתת לב למעשיהם ואז ישמעו לו. ואם אינו רוצה כלל להתערב לא יתערב כלל ואז טוב לו יותר.

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש סי' ע"ט)

הכל בא באשם שתיקת הזקנים שאינם נותנים לב לעקור שורש הע"ז שהמתחבר למינות מי שהוא במעלה יותר מקלקל יותר

וידע כת"ר שאני ב"ה אוהבו באמות ומחזיקו לאיש כשר ודעתו, אע"פ כן יש בידו למחות, כי אני בחוץ, וכבר נודעתי כמעט כל הצדדים, ושכולם יש בהם ענין יוצא מהסדר, אבל כל זה גרם שתיקת הזקנים שלא מיחו ב"הראש", ואינם נותנים לב לעקור השורש של הע"ז, כי באמת המתחבר למינות של מי שהוא במעלה יותר, הוא מקלקל יותר.

חלק ג' - בחובת התבדלות ומחאה

מראש את האסונות המתרגשים ובאים, בית קולנוע נפתח - הרג נוסף, פרצה בחומת השבת - הרג נוסף... ה"י.

המתפקדים הקימו מגרש ספורט בטבריא, ועמדו לחנך אותו במשחק כדורגל בשבת קודש רח"ל, פרצה נוראה שנועדה להדיח צעירים מסורתיים, רובם מבני העיר הספרדים, כמוכא בספר חשמונאים שהיוונים בראשית ימי שלטונם הקימו אצטדיון בירושלים כדי להדיח את פרחי הכהנים לעזוב את עבודת הקודש כדי לראות במשחקים! נסער מרן והורה לתלמידו הגה"ח רבי יצחק מתתיהו לוריא זצ"ל לכתוב מכתב למארגן המשחק ולהזהירו שהשבת אינה הפקר ולא תמחל על עלבונה, ובאם לא יבטלו מרה תהיה אחריתו!

חשש רבי יצחק מתתיהו ז"ל לכתב נוסח כה חריף והסתפק בכתיבת המכתב ללא האזהרה. בשבת קודש לפני תחילת המשחק נכנס היו"ר האחראי למגרש רכוב על סוס אביר, ובפתחת המשחק נפל מעל סוסו ושבר את רגלו, התפתל ביסוריו ונשאוהו מן המגרש, לאחר כמה ימים מת מפצעיו.

כששמע על כך מרן, שאל את רבי יצחק מתתיהו האם כתבת כפי שהוריתך? הודה שהשמיט את האזהרה, אמר לו, ראה נא, אילו היית שומע בקולי והיית כותב גם את האזהרה, היה נגרם קידוש ה', והיו הכל יודעים שהשבת תבעה את עלבונה! וכשהיה רבי מתתיהו מספר זאת הוסיף שכל ימיו הוא מספר זאת כתשובת המשקל על שמע קידוש ה'...

הדריך את תלמידיו לעסקנות בשמירת חומת הדת והניחן הטהור

מרן עשה ככל יכלתו לעכב את הירידה, לעצור בעד ההתדרדרות, הפעיל את תלמידיו האברכים והמריצים לעסקנות בשמירת חומת הדת והחינוך הטהור, עמד בקשר הדוק עם גדולי העדות האחרת וחזק ידי הרב הספרדי והמריצו שיפעל בכל כחו, אך משנוכח שהסדקים

על משמר הדת בעיה"ק טבריא

בימים ההם ימי המערכות הקשים של היהדות החרדית בארץ ישראל נגד כיבוש הקהילות ע"י הציונים, באותם ימים עמד רבינו ביחד עם המרא דאתרא גיסו הגה"צ רבי משה קליערס זצ"ל בראש המגינים על חומות העיר טבריא לשמור על אוצרותיה הרוחניים אשר גזזו בה אבות הישוב נ"ע מדור דור, כצור איתן עמדו נגד נסיונות בלתי פוסקים של המפלגות הציוניות למיניהם אשר פזלו עיניהם גם אל עיה"ק טבריא, ובראש ובראשונה אל הרבנות והנהגות העיר, רבינו העשוי ללא חת בקדושתו ובקומתו הזקופה הוא סוכך ומגין על העיר, מצד אחד הוא עמל לתיקון וחזוק בדקי הדת בעיר, ובין פעולותיו הרבות בולטות באופן מיוחד שימת עיניו על עניני הכשרות והעירוב, מרן ז"ל נחשב היה למומחה בהלכות טריפות ועל פיו ישק כל דבר הנוגע לעניני שחיטה וכיו"ב. וכן קיבל ע"ע כל האחריות בענין כשרות ותיקון העירוב בעיר.

ומצד שני הודף הוא כל מיני פרצות המתחדשים חדשים לבקרים בעיר, פרקים רבים ניתנו לכתוב ע"כ ואכמ"ל ועוד חזון למועד, ונביא בכאן מעט מזעיר מהם...

ערך קונטרס מיוחד מדברי הרמב"ם ז"ל נגד הכופרים

כשפורקי עול עשו שימוש מגונה בשמו הגדול של רבינו הרמב"ם זיע"א שכאילו החזיק בשיטתם שיטת ההשכלה עפ"ל בהיותו רופא וחוקר אלוקי וכו', ועשו חניגא ביום השנה - כ' טבת, קם מרן וערך קונטרס מיוחד בו קיבץ מכל ספרי הרמב"ם את ביטוייו שכותב נגד הכופרים בה' ומחללי התורה ושם אותם ללעג ולקלס.

על משמר השבת קודש

מאורעות תרפ"ט פרצו, ארץ הקודש נשטפה במבול דם ופרעות ר"ל, ומרן כתב בסערת לבו שיכול הוא לצפות

מאד, שכאשר אברהם אבינו ע"ה ביקש שלא תהיה מריבה בינו לבין לוט, הציע לו ולהיפרד מעליו, החיבור בין יראי ה' לפושעי ישראל מבטיח מריבות אין סוף, והשלום לא יושג אלא בהתבדלות מוחלטת!

לא די לכיין בברכת ולמלשינים רק צריכים לעשות פעולות ממש ללחום נגדם

מרן היה מספר שבאסיפה שנקראה בשעתו למלחמה במרשיעי ברית, אמר אחד הנאספים: וכי אין די שאנו מכוונים עליהם בברכת "ולמלשינים". ענהו הרה"ק החידושי הרי"ם זצ"ל: אילו היו הם מסתפקים בכך שהם מכוונים עלינו בברכת "על הצדיקים", היה די לנו לכיין עליהם בברכת "ולמלשינים", אבל כשהם קמים עלינו לכלותינו, יש לנו להיקהל ולעמוד על נפשנו! וכך היה מפרש את הגמ' ויבואו רפידים ויבוא עמלק, כאשר רפו ידיהם מדברי תורה, "ויבוא עמלק" (תנחומא בשלח כ"ה), ודייק מהו רפיון ידים מהתורה, הרי התורה נלמדת בפה ומושרשת בלב, ואין עניינה בידים! "אלא הכוונה שריפו ידיהם מלמחות בעוברי ומפירי תורה" במחאה שעד כדי הכאה! (מאמר מרדכי אות ק"ח).

היה מעודד את הקנאים בפעולותיהם הנמרצות נגד הציונים

מרן היה נאה דורש ונאה מקיים, וכשלא הועילו מחאות עבר לפעולות, משום כך תמך ועודד את הקנאים לדבר ה' בפעולותיהם הנמרצות נגד הציונים וגורוניהם במסירות נפש, ואף השתתף באסיפותיהם. ומשנאסר הרה"צ רבי עמרם בלויא זצ"ל והושם בכלא, השתתף עמו בצערו ונמנע מלאכול בשר כל אותם חדשים ששהה רבי עמרם במאסר אף בשבתות וימים טובים. כששוחרר ממאסרו היה זה ערב שמחת תורה וכבר לא היה סיפק לקנות עוף לשחוט ולמלוך, ולא אכל בשר אף בשמחת תורה!

בספרו (מאמרי צדיקים אות פ"ז) הביא מרן בשם הרה"ק הס"ק מלעכעוויץ זיע"א על הכתוב "להודיע לבני האדם גבורותיו", שאילו היו האברכים יודעים כוחם וגבורתם, היו יכולים לקעקע מבצרים וחומות! והבהיר מרן, שנכון הכלל הזה בעבודת הכלל כבעבודת הפרט, ומסירות נפשם של בני חשמונאי תוכיח!

ובדרך צחות אמר: בהודאת "על הניסים" בחנוכה אומרים "רשעים ביד צדיקים, גבורים ביד חלשים", וקשה, בשלמא גבורים ביד חלשים, הרי זה נס, אבל רשעים ביד צדיקים מהו הנס, ודאי כך ראוי שיהיו הרשעים נמסרים בידיהם, אך יש לומר שזה עצמו שהצדיקים הלכו למלחמה נגד הרשעים הוא נס גדול, שבדרך כלל הצדיקים אינם רוצים לצאת למלחמה...

(מאמר מרדכי, תולדותיהן של צדיקים עמ' 26-29)

נפערו והחומות נפרצו, שב וקיים בעצמו את הוראת הרמב"ם, וכשם שבשנת עת"ר עקר מצפת לטבריא, כך עקר ממנה בשנת תרצ"ז ועבר לירושלים, לחיות בקרב שומרי חומותיה ונוטרי קרתא.

(מאמר מרדכי, תולדותיהן של צדיקים עמ' 17-19)

נגד כוחות הסטר"א צריך ללכת במדת העזות

והעיקר השני, להיות עז כנמר ולעמוד כצוק איתן בתמורות העתים, כמו שכתב במכתב חיוזק לאנ"ש בחו"ל (מכתבי קודש מכתב ח'), בשם מרן מקאברין זי"ע "שכל חבורה בישראל יש להם שער בשמים, והשער שלנו הוא אמונה ושפלות", והוסיף: "אבל לא שיהיה ח"ו השפלות נגד הסטר"א, כי אם נגד הקב"ה, אבל נגד הסטר"א המתגברת ביותר בזמנים אלו צריכים להיות כאריות וכנמרים", וחזר על דברי קדשו בהסכמתו לספה"ק בית אברהם, והוסיף שם שמקובל בשם הבעש"ט זיע"א, שהעצה נגד רשעים (היא) שלא לירא מהם.

ובספרו (מאמרי צדיקים אות רכ"ט): בשם צדיקים, "ארורה זרש אשת מפחיד" וואס ווארפט פחדים, קליפה שכל ענינה לזרוע פחד!

... ובמכתב מרן זי"ע לרעו הגה"צ רבי משה מידנר זצ"ל (מכתבי קודש מכתב כ"ז) כתב: אודיעו אשר חידשתי בעזה"ת ועדיין לא זכיתי שיגיע לכלל מעשה, בעיקבתא דמשיחא חוצפא יסגי (סוטה מ"ט ע"ב), אמרתי הכוונה שזה המדה של חוצפא יסגי, אין נפקא מינה מי שיחזיק, אפילו כשר שבישראל, על דרך שאמרו (סנהדרין ק"ה ע"א) חוצפא כלפי שמיא מהני, וזהו מאמר רבי יהודה בן תימא (אבות פ"ה מ"ב) שהקדים הוי עז כנמר למשנת עז פנים לגיהנום, והוא תמוה, ובפרט מה שסיים יהי רצון שיבנה בית המקדש, מה שייך זה לזה, רק הכוונה הק', שרבי יהודה בן תימא אומר ברוח הקודש שראה שבעיקבתא דמשיחא חוצפא יסגי, ואמר שיקדימו הכשרים רפואה למכה והוי עז כנמר, ואז יבנה בית המקדש...

והכל תלוי בזה, כפי שהיה מרגלא בפומיה, לא אמרו חז"ל על הפסוק "ולאום מלאום יאמץ", כשהו נופל זה קם, אלא "כשהו קם זה נופל" (פסחים מ"ב ע"א), וכל אימת שתהיה לנו תקומה ממילא יתפרדו כל פועלי און!

התורה אינה סובלת פשרה והשלום שלנו הוא בהתבדלות מהרשעים

דרכו היתה סלולה ואיתנה, "התורה איננה סובלת פוליטיק, ולא פשרה", וכלפי אותם חוגים המתפשרים הדוגלים בשלום על ישראל, ובצירוף החלבנה לסממני הקטורת, אמר היה בשם הגה"צ רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל רבה של ירושלים ת"ו אותו היה מוקיר והעריך עד

מי שדואג על התגלות כבוד שמים אינו נתפעל בראותו פריחת הרשעים כי זהו להשמידם עדי עד

בעזה"י יום ג' ד' ניסן תר-צח עיה"ק טבר'י

לכבוד הר"ר שמעון אתרוג נ"י.

מכתבו קבלתי, וכתב שהוא מתגעגע ומשתוקק לקבל ממני איזהו דיבורי קודש להחיות את נפשו.

ומה שכתב בשם הר"ר אהרן מקארלין ז"ל, הנה גם אני אמרתי קרוב לפשוטו במאמר חז"ל (חגיגה ה' ע"א) כל מי שאינו בהסתר פנים אינו מהם, היינו אדם שיש לו בני חיי ומזוני וטוב לו בלבו ואינו מרגיש בהסתר פנים אינו מהם, הכוונה כי מי שמבקש פני ה' מרגיש בהסתר פנים, ומי שמבקש רק מה שלבו חפץ הרי יכול בקל להתמלאות, ובוודאי אינו מהם, כי מי שיש לו לב מרגיש, אפילו אם יהיה לו כל הטובות, כל זמן שאינו מרגיש בלבו אהבת ה' ויראתו, וכן כל זמן שלא נתגלה כבוד שמים בעולם אין לו מנוחה, וזה אי אפשר להיות עד ירחם ה' את עמו ובחר עוד בירושלים להשרות שם שכונתו, ואז יתפרדו כל פועלי און, ומי שדואג על זה אינו נתפעל כל כך בראותו בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און, כי זהו להשמידם עדי עד, ואח"כ יהיה ותרם כראם קרני, משא"כ אם שקט בעולם מי יודע עד כמה יהיה, ולכן בצפייתנו צפינו כיון שכבר זכינו לזמן שבפרוח רשעים כמו עשב, כן נזכה לותרם כראם קרני.

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש ס"ח מ"ה)

מכתב אל הגה"צ לוחם מלחמת ה' רבי עמרם בלויא זצ"ל

בעזה"י יום א' דסליחות תשי"א פעה"ק ירושלים תו"ב.

כבוד ידידנו הרב עמרם ברש"י בלויא"ט, וידידיו, שלום.

בקשו ממני כבודם להביע לכם מאמר קצר המצטרף עתה לפי הזמן, אמרתי שבאמת הכל תלוי בעם ישראל המאמינים בה' ובתורתו, שיתנו לב על התפלה שאנו

מתפללים בר"ה ובכן יתקדש שמך ה' אלקינו ובכן תן פחדך ה' אלקינו, ושבעת התפלה יתפללו על עצמם ועל כל עם ישראל ועל כל העולם שתתפשט יראת ה' בכל העולם, שכל הקלקולים שבעולם לא נתהוו רק מחמת שאין יראת ה', ואין חסד ואין אמת ואין דעת אלקים בארץ...

על כן העיקר שצריכים להתפלל שתתפשט יראת ה' בעולם על עם ישראל בפרט ועל כל העולם בכלל, ובזה יהיה הצלה לכל העולם....

מרדכי חיים

"קריאה ואזהרה" באיסור ההשתתפות בבחירות הטמאות לכנסת המינים"

אל החרדים לדבר ד' ותוה"ק בקשר לבחירות המכנים אותה הכנסת השניה אשר עומדים כעת לערוך, בחודש תמוז דהאי שתא תשי"א לפ"ק, הננו מוצאים חובה לנפשנו לעורר ולהזהיר את אחינו החרדים לדבר ה' אשר לבם עוד רד עם א', שאסור להשתתף בבחירות אלו ולקחת חלק בה.

מלבד הטעמים שכתבו בד"ץ העה"ח בזה יש לאסור מצד שהוא בית מינות ואף הכניסה לשם אסורה באיסור חמור

ומלבד אשר הטעמים והנימוקים אשר כבר נתפרסם ע"ז כמה פעמים מאת מרן הגאב"ד וחברי הבד"צ של העדה החרדית פרו"ח שליט"א פעי"ק ת"ו שזה אסור על פי דעת תורה"ק, לא נשתנו במאומה בעוה"ר, אדרבה עוד הראה הנסיון המר, אשר הבית הזה הוא בית חקקי און, ונעשה לצערנו ולבשתנו מקום מחרפים ומגדפים באופן נורא ואיום, מתיצבים על ה' ועל משיחו, הלא למשמע און דאבה נפשנו, וכבר אמרו חז"ל אפילו נחש רץ להורגו וכו', ואל ירוץ לביתם של אלו, שהללו מכירים וכופרים ר"ל, ואפילו עם סתם רשעים אמרו באדר"נ אסור להתחבר עם הרשעים אפילו לדבר מצוה, אפילו לקרבן לתורה, ומפורש בנחמ"י לא לנו ולהם לבנות את בית ה', וכש"כ וק"ו ב"ב של ק"ו עם אלו.

טז. הוא הגבר ראש מקדשי ה' בדורנו אשר לחם בעו נגד מחריבי היהדות בארץ הקודש כת הציונים וגורריהם, ולא אחת נאסר על ידי השלטונות מתוך מכות ורדיפות ועינויים קשים אחרים, אבל הוא בעו רוחו לא נכנע אליהם והמשיך ללחום נגדם בכל כוחו. רבינו ז"ל העריצוהו מאד על טוהר כוונתו במערכותיו, וכאן המקום לציין שבאחד הפעמים שנאסר, ישב תקופה ממושכת במאסר על "עון" מחאה נגד מחללי שבת, וכל זמן שישב במאסר התנזר רבינו ז"ל מלטעום מאכלי בשר כולל שבת ויו"ט, ובערב שמחת תורה הזהיר לבנו אבי מורי שליט"א לבל יבשל בשר לכבוד יו"ט שהרי רבי עמרם טרם שוחרר לביתו, נלב"ע ט"ו תמוז תשל"ד. (הערה מספר מאמר מרדכי שם).

יז. הוא המאמר "שלשה עולמות" המועתק לעיל בחלק א'.

יח. מרן [הרמ"ח] ז"ל כתב את הנוסח וחתם, והצטרפו אל דבריו עוד שני גדולי ישראל כ"ק הר"צ רבי אברהם יצחק קאהן האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל והגאון רבי מרדכי הערים זצ"ל. (הערה מספר מאמר מרדכי).

מכתב הדרכה תוכן רצון דברים יסודיים ונחוצים בענין התבדלות מרשעים ומאפיקורסים

אחדשה"ט, מכתבו קבלתי, וכבר עניתיו על זה, אבל בהמשך הזמן אעיר עוד על טענת מעלת כבודו.

א'. שכתבת שלא רצית להשיב, זאת אומרת שלא חששת להחששות שכתבנו רק שאין רצון להיות "בורסקי". אם כי רב גוברך בש"ס ופוסקים נגדי, אמנם דעת להבדיל בין טוב לרע לא למדת, כי בימך לא גודלת בין חכמים כאלו, והיותך ב.... הביאך שתוכל לסבול רשעי ארץ, במקום שעליהם נאמר: "הלא משנאיך ה' אשנא ובתקוממך אתקוטט", ואם תאמר האיך כהיום נוכל להתקוטט והסכנה מצוי'. אשאלך, והאיך אנו כהיום בין שבעים אומות זה יותר מאלף ושמונה מאות שנה, אלא ההפרשה מפתם ושמנם ויינם ובנותיהם ומלהתחבר עמהם באסיפות וטענות, זהו ההתקוטטות. ובמה שאומרים בשמו"ע "ולמלשינים", וכ"ש עם מינים ישראל, דפקרי טפי.

ואפילו לפי דבריך שאם תתחבר עליהם תיעשה "בורסקי" בשם, היינו רב לשיבה ולחרדים ובורסקי ביחד, אי אפשר, ואם תבוא לביתם היינו לביהכנ"ס שלהם, האם תבוא להכותלים, מובן שיבואו כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש, ויבוא לויכוחים וטענות, ותשמע דברי כפירה, ואז יקרא הבית הזה גם בית המינים שאסור לקרב לפתח ביתה.

גם בפולין אחזו בדרך ההתבדלות אלא שהחתם סופר זי"ע הוצרך לזה ועשה כן בפועל

שנית, במה שכתבת, שאנשי פולין לא קבלו שיטת החתם סופר, זה טעות, שהחתם סופר לא עשה בעצמו רק עם כמה צדיקים וה' בזה גם הר"ר משה טייטלבוים" והסיבה הי' שאז התארגנו רשעי אונגערין ואוסטריין ועשו בתי כנסיות הנקראים טעמפיל גם פרצו כפי רוחם כמה פירצות בדת והעמידו פרדיגרס [-דרשנים] רשעים גמורים, וראו שאם לא יתארגנו גם הם ויחלקו לקהלות. ורוב העם כמעט ונטו אז, ויחזיקו מקום בממשלה, ויכלו לכון כל המון בית ישראל על דרכם כמו שעשו אח"כ באמת, עד אשר פעלו הצדיקים שבשם אצל הממשלה שיהיו ברשות עצמם. ובפולין לא הוצרכו אז, כי שם הי' יותר הבדל על ידי שהיו שם מנהיגי החסידות, שאפילו מהאשכנזים היו נפרדים, והיו אז יד חזקה נגד הפושעים, ולא הי' בידם להתארגן, והיו מתחבאים מפניהם, וכיון שלא התארגנו לא חששו להם.

מה שטוענים שרוצים להציל את הדת חלילה לנו לעשות מסחרים כאלו ומה גם שהניסיון מראה ההיפוך

וטענות סרק שטוענים השונים והמשנים, כי על ידי ההשתתפות וההתחברות עמהם, יצילו דבר מה לטובת היהדות, לבד מה שחלילה לנו לעשות דברים ומסחרים כאלו, כתיב ולא יאבה, כי הרבה שוחד ואמרו חז"ל אפילו שוחד דמצוה, עוד הראה הניסיון במשך שנתים אלו ההיפך מזה.

כל המשתתף בבחירות האלו נפש בניו וב"ב הוא קובע ונושא באחריות על חילול ה'

לכן הננו באנו בזה להזהיר כי כל שישתתף ויקח חבל בבחירות אסורות אלו ידע כי בנפשו ונפש בניו וב"ב הוא קובע, כי מתחבר הוא על ידי זה עם עוקרי תורתנו הק' ר"ל, ומשתתף עם המורדים במלכות שמים בריש גלי, ונושא באחריות על חילול שמו ית'.

אף אם מכוונים לשם שמים זה כזורק אבן למרקוליס שהוא עובד עבודה זרה

וכבר אמרו חז"ל אין מקיפין בחילול השם ויהיה כוונתם של אלו איך שיהי'. כי הזורק אבן למרקוליס, אעפ"י שמכוין לבזותו חייב וכו', כי זו היא עבודתה, ואמרו עוד בעדים זוממים, הנטפל לעוברי עבירה יענש כיוצא בהם.

צריכים לקדש ש"ש ולהראות שאין לנו חלק עם מורדים במלכות שמים

ובאמת מחוייבים בזמן כזה אדרבה לקדש שם שמים בכל מה שנוכל ולכל הפחות לעוברי עבירה, אלו, ולהראות לכל העולם שנאמן ישראל לה' אלקיו, ואין ידינו עם הקושרים קושרי המרד במלכו של עולם, עוקרי הדת בעוה"ר. וה' יגדור פרצותינו ופרצות עמו בית ישראל ברחמים, שלא נכשל ולא נלכד ח"ו בשחיתותם, ה' יצילנו.

ועל כל יראי ד' באמת להתחבר ולהתאחד יחד לקיים ולשמור את כל דברי תוה"ק בכל פרטי' ודקדוקי', ונוכה ליעוד הנביאים ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, וכולנו יחד נזכה לגאולה שלימה העתידה לבא בב"א.

נאם מרדכי חיים סלאנים

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש סי' פ"ה)

יט. הכוונה להגה"ק בעל ישמח משה זי"ע.

לולא מהר"ח זאנענפעלד זי"ע שהלך בשיטת חת"ס להתבדל מהפושעים כבר היה נהפך ירושלים לעיר הנדחת ע"י הר' קוק שעירב טוב ברע

בפני עצמה אם אין להם רב, א"כ אתם צריכים להחזיק ידי עוברי עבירה, שגם אתם תסכימו על קהילתו. ולהאריך, מה שיצמח מזה לאט לאט באונס וברצון ובישיחה בפי הבריות ובחילול השם.

סופן של המתחברים להרשעים להיות כמותן ממש ולשנוא את החרדים ולרדפם

לבד, שאין אדם נאמן על עצמו שלא יכנס בלבו צד מינות, ולא לחינם סיפרה הגמ' מעשה דינאי המלך, ומי שנעשה חבר לרשעים, סופו שיהפך הקערה על פיה, כי לא יתכן שיזדמן לו מי שינהוג בו כבוד אחר התחברו לרשעים אלו, כמו שהגיע להעוכר ישראל שבפה [הר' קוק] ונעשה אח"כ שונא לישראל החרדים, ורדף את בני הישיבות. והנה בדרך דרוש יכולים להפוך את כל התורה לפלסתר, כי ה' האיש הזה [הר' קוק] דורש לא פוסק, ואיש כזה ה' טוב שיהי' רב דוקא להפארם ולכופרים, וכמה שהי' פועל עליהם ה' טוב, אבל רב לכופרים ולחרדים ביחד אי אפשר. ומי לנו גדול מיהוא שהשמיד את בית אחאב אבל לא ביטל את העגלים שעשה ירבעם שהושיב רשע אצל צדיק נתחשבו בניהם עם הרשעים. ואני מעיד שכבר היה בעירכם כמה חברות של רשעים ונתפזרו בעזר ה', וגם היום מובטח אני שבקרב יתפזרו ויתפרדו כל פעלי און, רק שאתם לא תתנו יד להפושעים, ושבקי לרוויא דממילא נפיל (שבת ל"ב ע"א).

תרגילו לבניכם ולבנותיכם לשנוא את הרשעים וידעו כי הם מובדלים מעדת ישראל

ואדרבה תרגילו בניכם ובנותיכם, ולא תתנו להם שום כבוד בפניהם, כדי שידעו שהם מופרשים ומובדלים מעדת ה' ואין להם חלק באלקי ישראל, ולהטועים שבהם שנגררים לתומם תודיע להם הרע שבוה כדי שיבינו, ועם ישראל הכשרים לא אלמן ישראל, יפרשו הרבה מהם.

כללו של דבר, לא תקמצו בדברים ולעורר שנאה על המסיתים האלו בגלוי ובסתר האיך שתוכלו. שמעתי מהר"ר חיים אליעזר זצ"ל, שבליזענסק היה צדיק אחד וחכם, והי' משתדל לעשות מחלוקת בין שני רשעים שהי' פקידים בעיר מישראל, והי' אומר לו אינך יודע איך שהוא שונאך, ולחבירו כמותו, ותן לחכם ויחכם עוד.

ואח"כ כשהתארגנו רשעי ארץ, הם הציונים והמזרחים העוזרים להם והטעו כמה מישראל ושחדו לכמה רבנים שיהיו בעזרם, ועמדו לפני האומות לתבוע הארץ, ולא רצו לצרף שום דעת תורה, נתעורר האדמו"ר מסלאנים לעשות אגודת ישראל ברוסלאנד כמו שהיה חברת מחזיקי הדת בגרמניא, ואז לא הבינו אנשי פולין, ואמרו אפשר בליטא צריכים זאת מפני ששם לא הי' כל כך השפעת הגיטע יודין, אבל אח"כ הבינו ועשו חברת "שלומי אמוני ישראל", ואח"כ חתמו יותר משבעים רבנים שמוכרח לצאת מקהילתם^כ, חכמים כמותך ואפשר יותר, ולולא ר' חיים זאנענפעלד ובני הישיבות שמסרו נפשם שלא לילך בשיטת העוכר ישראל [הר' קוק] שרצה לערב טוב ברע ונתערב ועשה ופעל לרע לו ולמשפחתו, לולא הר"ח זוננפעלד שהלך בשיטת החתם סופר, כבר הי' נהפך ירושלים לעיר הנדחת כמו כל הקלניות. ואני אומר שאסור לאיש כמוך שטבעך מטה אל החדס והרחמים, להתערב בפוליטיק, התורה איננה סובלת פוליטיק ולא פשרה.

האיך יתכן שישימש הרב גם ככומר והרי הציונים מורדים במלכות שמים והאיך יחשבו כראשי ישראל

הסדר בעולם הכלל, כל זמן שהיינו בין הזאבים הטורפים שהממשלה הי' הפקיד, והקהילה הי' לה כומר, ואיזה מבעלי בתים בעלי דעה התעסקו עמם בשוחד דברים ושוחד ממון להנהיג הקהל שלהם שלא יפרצו ברציחה יותר, אבל שיהי' הרב מישראל הוא בעצמו הרב, וגם שיהי' כומר להם, לא הי' אפשר, כי אין מלאך אחד עושה שתי שליחות, ושאני מינות דמשכא.

והנה הודיעני מה שם תוכל לקרוא לקהלה זו המורדת במלכות שמים המוסרת את בניהם ובנותיהם לכופרים, ויש להם חוקים שיוכלו להבחר בהנהגה כופרים וכופרות, וגם רוצים רב אפילו שיהי' כשר, ומה יאמר להם הרב, אסור לכם לעשות כך, ח"ו, רק שיקרא שמו עליו.

ושאלתי לאחד אשר נתפס למזרחי לשם שמים, למה להם רב, אמר לי שבהממשלה אינם יכולים להקרא קהילה

כ. הכוונה לכ"ק אדמו"ר רבי שמואל מסלאנים זי"ע שפעל רבות להניח היסודות לארגון אגודת ישראל בחו"ל [במטרה ללחום נגד כתות המהרסים] וביחד עם הגר"ח מברסק והחפץ חיים זצוק"ל הצליחו להעמידה על תילה.

כא. דהיינו מן הקהילה הציונית בארה"ק "כנסת ישראל" של הוועד הלאומי. (הערות האלו הם מתוך ספר מאמר מרדכי).

המצווה של מחיית עמלק הוא לזכור את מעשי המסיתים והמדיחים ולשנאותם

ולא תביאך טיב חסדך וסבלנותך לשכח מעשי הרשעים אלו אשר כבר פעלו לרע כ"כ. וזהו שהזהירה תורה למחות זכר עמלק ולא לשכוח מעשי עמלק. ואין לך מעשי עמלק גדול מזה, קהילה המורדת במלכות שמים, ומסיתה ומשתדלת לכבוש עם בדיני המלכות. ומה יש להם עוד לעשות בזה. ע"כ לא לשב ואל תעשה אני מזהירכם, כי אם לקום ועשה בכל מיני החכמות שבעולם, פשוט כמו שקמו עליכם שונאים בחרב, ולפרסם בהממשלה שאינם באי כח היהודים, וגם לפרסם בין העם רוע מעללם האין שהם חשודים על רציחה וניאוף, וה' יתן לנו חכמה וכשרון ודעת אין להבדל מהם, וזהו יהיה בטולם.

תלמוד חכם שאין בן דעת נבילה טובה היינו שאינו מתבדל מן הרשעים

הדו"ש מצפה שיתן השי"ת חכמה ותבונה בהמה, ודעת זה סדר טהרות, אם אין דעת הבדלה מגין. ובה אמרתי מה שאמרו חז"ל (ויק"ר א' ט"ו) ת"ח שאין בו דעת נבילה טובה ממנו, מה זה, אם הוא ת"ח היינו חכם, ומה זה דעת שחסר לו. אלא כמו שאמרנו דעת הוא עיקר להבדיל בין טוב לרע, והאין להבדל מהם. ויכול היות חכם, ואין בו זה הדעת, כמו שעשה זה העוכר ישראל [הר' קוק], שראה בהם ניצוצות קדושות, וראה שרקדו בחורים ובתולות יחד ואמר שה"ו לא ה' בהם הרהור חטא... זהו שאין בו דעת להבדיל בין טוב לרע, ובכל מה שחדשו הכופרים ה' נותן דרך להם ופשרה עד שיצא לתרבות רע. וזהו ששמעתי מהטפליקער רב, שה' אז בביתו, ובא אחד ושאל ממנו שיכתוב המלצה בשביל הכפר שלהם שהם מתנהגים בטוב, ושאל לו אם הם מלים בניהם, ואמר לו, לא, והשיבו אני לא הייתי מקפיד גם על זה, אבל לכתוב מליצה להעולם במקום שאינכם מלים בניכם אי אפשר, וצא וראה עד כמה הגיע החנופה שלו להרשעים, שלא שאל גם על שבת, ומאכלות אסורות, והסכים גם על המילה, זהו סופו של המתחבר לרשע, [ואל תתיאש] מן הפורענות.

אם נשתוק הם יעשו בנו כמו שעשו הגרמנים וכבר התחילו לעשות כי המחטיא את האדם יותר מההרגו

ויש בזה להאריך ולפרסם גודל הכרחות המלחמה והמשטמה שצריכים לעורר. כי אם נשתוק, אח"כ יעשו בנו כמו שעשו הגרמנים, וההתחלה כבר הם עושים, כי

המחטיא את האדם יותר מן ההורגו. אבל באמת מעמידים דור שירצו פשוט להרוג. היינו גם שיהרגו זה את זה, ויהרגו בהכשרים, כמו שעשו כת צדוק ובייתוס בסוף בית שני, וכמו שעשו רשעי רוסלאנד בהיהודים שבטלו מהם חדש שבת ומילה, וככה מתארגן בארץ ישראל, וירדה תורה לסוף דעתו של אדם...

דוקא הגדולים העוסקים בתורה וקיבלו מצדיקים הראשונים יודעים דעת האמת

ומה שאתה מבטל להרב דושינסקי שאין לו עסק בהם כי הוא יושב ולומד, כלומר שאינו יודע האין שצריך להתנהג בזה העולם. הוא דומה כמו שאמרו בגמ' (ב"מ ע"ה ע"ב) ולא עוד אלא שעושים משה רבינו חכם ואומרים אלו היה יודע משה שיש ריוח לא היה כותב, אדרבא מה שיושב ומלמד תורה ברבים, דעתו יותר ברורה ממי שמתע'רב עם הבריות, כי התורה אינה משועבדת למקרים, ובפרט שהוא זקן ויושב בישיבה ומלומד מצדיקים הראשונים הזקנים, וכל מה שיכול להעלות בדעת הנערים כבר ידעו מזה, וה' יתן חכמה ותבונה ודעת האין להבדל מרשעי ישראל בכל מכל כל...

אם פרצו רוב אנשים למרוד במלכות שמים אעפ"כ אין לנו להתפשר בזה

ואם פרצו איזו אנשים אפי' יהיו רובם, למרוד במלכות שמים ולקבוע להם מקום מוכן לחוקים שלהם, וצריכים גם רב, אם הרב שלנו ילך לשם הרי זה חותם ברצון בית המינות שלהם. בא למדוד נפט מדוד לעצמך (יזמא ל"ט ע"א), ואם המינים יכבדו את הרב שלהם שבא אצלם בשביל שיוכלו להתחזק על כבוד אפקרסותם, ולהיחשב בעיני המלוכה בשביל הרב הזה, הרי הרב מחזיק ידי עוברי עבירה, ואם תאמר בלא זה יביאו רב אחר, אין לנו בשביל זה לערב טהור בטמא, והרב אין שיהיה, אם יהיה מורכב משני הצדדים ישתנה דעתו. ובמקום שצריכים שלא לשכוח מעשי עמלק ולזכור למחות מעשי עמלק ישח דעתו לאהוב אותם, וכשמי מהחרדים יחרף פה אותו על זה כי לא ימלט, יכנס בלב שנאה, ויגרום לאהוב את שונאיו ולשנוא את אוהביו, לבד מה שיגרום רח"ל, והארכתי כי מוכרח להאריך, ולא בחנם ה' לאברהם אבינו ארבע מאות פרקים הלכות ע"ז...

מרדכי חיים

(מאמר מרדכי, מכתבי קודש סימן פ', מובא גם במרא דארעא ישראל, כרך ב' בסופו)